SOUTH-AFRICAN-PUBLIC-LI
20 DEC 1950

INDIAN OPINION

Founded by
·MAHATMA GANDHI·
·IN 1903·

No 49—Vol. XLVIII FRIDAY 15TH DECEMBER, 1950 Registered at the G.P.O. as a Newspaper. [PRICE: FOUR PENCE

★ ★ ★

THE POWER OF NON-VIOLENCE

"We who believe in non-violence must change our habits before we ask an opponent to change his......If we decline to change our habits, the refusal indicates that we think we can win any struggle very easily. That is a silly miscalculation. He who makes it will practically always be defeated......Non-violent resisters in order to alter opponents must first subject themselves to self-discipline......Most of the failures of campaigns of non-violent resistance have been due to inadequate discipline......For eventual success we shall need great leaders. If we can develop a widespread belief in the power of non-violence and some sort of effective mass discipline and practice, presently out of the large number of faithful people thereby developed, there will arise an adequate number and succession of great leaders."

—Richard B. Gregg (author of 'The Power of Non-violence.'

અહીંસાની શક્તિ

આપણે જેઓ અહીંસામાં માનનારા છીએ તેઓએ પોતાના વીરોધીને તેની ટેવ સુધારવાનું કહેવા પહેલાં પોતાની જ ટેવો સુધારવી પડશે...આપણેજ જો આપણી ટેવો સુધારવા તઇયાર નહિ થઇએ તો તેનો અર્થ એ થાય કે કોઇ પણ લડત સહેલાઇથી જીતી શકીશુ એવું આપણે માની બેઠેલા છીએ. એ ગણતરી કરનારની લગભગ હમેશાંજ હાર થાય છે.....અહીંસાથી લડનારાઓએ વીરોધીઓને સુધારવાને ખાતર પ્રથમ જાતે જ શીસ્ત પાળતા શીખવું જોઇએ....અહીંસાની લડતની ઘણી ખરી હાર શીસ્તની ખામીને લીધે જ થઇ છે...અંતીમ વીજય પ્રાપ્તિને માટે આપણે મહાન નેતાઓની જરૂર પડશે. અહીંસાની શક્તિમાં આપણે બહોળો વીશ્વાસ કેળવી શકીએ અને જનતાને અસરકારક રીતે શિસ્તપાલન શીખવી શકીએ તો એથી ઉત્પન્ન થનાર વીશ્વાસુ લોકોના મોટા સમુદાયમાંથી પુરતી સંખ્યામાં મહાન નેતાઓની પરંપરા પાકશે.

—રીચર્ડ બી. ગ્રેગ ('અહીંસાની શક્તિ'ના કર્તા)

★ ★ ★

INDIAN OPINION
Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 49—VOL.-XLVIII. FRIDAY 15TH DECEMBER, 1950 Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price: FOUR PENCE

"OUT OF THE STRONG, CAME THERE FORTH SWEETNESS"

"The great majority of South Africans of both European stocks share the same attitude towards non-Europeans. It would not be possible for the present Volk Government to plan their greater deeds of repression unless there was a solid foundation for them already planted both in the nation's laws and in the mind of the average citizen. That such a foundation exists is the measure of how far South African colour madness has infected the whole national system."

["White Man Boss," by Adamastor, Reviewed 'Rand Daily Mail' Nov. 25.]

By L. W. Ritch

IT is important to appreciate that the South African drama cannot be seen in proper perspective unless it be fitted into the place it occupies in the larger world drama presently being unfolded.

Time was—and that not so long ago—when those portions of the Earth owned, controlled or occupied by non-Europeans were regarded as legitimate fields for adventure, exploitation and sometimes even appropriation by the more enterprising white man of one or other nationality. Adventures were to the adventurous. Who could keep, might hold. Beyond certain latitudes and longitudes "there were no ten Commandments." Spanish, Portuguese, French, Dutch, British, Italian Empires were acquired and established and the impressed Black, Brown, Red or Yellow natives taught the real meaning of "The White Man's Burden," the bearing of it, mostly.

However, God's ways are not Man's ways. Providence is a wonderful economist, and Man's evil or selfish designs are not infrequently diverted or converted to the promotion of the divine evolutionary plan and, incidentally, to the confusion of the would-be wrong-doer.

It is the hardest-hammered metal that becomes toughest; they from whom nothing more can be taken who are prepared to venture all for freedom sake. Which is precisely what we have seen happen in the Far East and would probably recognise warnings of nearer home, were it not but another case of the forest and the trees.

Nations such as India and China, which count their populations by the hundred millions, have won not only their independence, but made good their claims to honoured places in the world's comity of nations. Profiting by their experiences beneath the merciless hammer of adversity, they have compelled a revaluation of human values. Colour and "race," per se, are now perceived to be unreliable tests of superiority and inferiority.

The East no longer "bows down before the blast." The Bantu of Africa are more and more insistently demanding a place in the Sun. They have grown impatient with constant frustration of their legitimate hopes and aspirations and the threatened prospect of an indefinitely protracted helotage. They resent the imputation of having been created expressly to fill the role of Jim Fish to the white man; to do the dirty or unsavory work for the white baas. Bitter indeed must be the constantly repeated claim—a challenge rather—that "this is a white man's country." Nor is the challenge made the less offensive or irritating by being camouflaged behind a pretended fear of danger to white civilisation, coupled as it is with the deliberate calculated, denial to natives of educational facilities and the 'apartheid' discrimination enforced where any are still available.

The Indian case is, in principle very much on all fours, especially when it is appreciated that virtually the whole of the three hundred thousand constituting this section are South African by birth and up-bringing, the grandchildren and children of progenitors who came to South Africa by invitation and under promise of being allowed to settle and enjoy the rights and privileges of citizenship. In so far as this is not true of the Transvaal, it may be necessary to recall that one of the most outstanding justifications advanced for the Boer War was the discriminatory treatment by the Transvaal Republic of its British Indian population. Lord Lansdowne's indignant condemnation of the "apartheid" of those days has been quoted too often to need repetition.

Developments during recent years would seem to indicate that the time had arrived for a re-adjustment of relations between East and West. A truer appraisement of relative values. A more correct sense of proportion.

It is being driven home, as perhaps never before, that the Earth exists for the peoples of the Earth and not for any one nation or colour to the exclusion or detriment of any other or others.

The conviction is gaining ground that mankind irrespective of race, creed or colour, is of the nature and constitution of an organism, the parts of which are interdependent and therefore need to co-operate harmoniously to ensure smooth and effective working of the whole. That wars of the members are wasteful and foolish from any and every point of view.

Certain cardinal principles are being accepted and adopted internationally as a rule of law, binding upon all civilised peoples, equally, the object and purpose of which is to advance and ensure the peace and progress of mankind. Since these are based upon generally accepted ideas of Right and Wrong, they are designated Rights; and, since they are world-wide in their application, fundamental human rights.

This implies an important surrender of individual sovereignty in the interests of the general good; a recognition that the whole is greater than any of its parts; that safety and well-being of the former must be given preference over any preferences or disinclinations of the letter. In short, the ideal of Duty as opposed to selfish Self-Interest is advanced several steps; the ideal of Unity, of Common Origin and Common Purpose brought appreciably nearer realisation.

The reorientation is, of course, far too radical for it to succeed without at least some slips between cup and lip, especially at the outset. Nor, are the Forces of Reaction to be counted upon to remain supine. Utmost patience, always with adherence to principles, will need to be exercised. Similar clashes to that presently being experienced may be unavoidable.

For, what we are both witnessing and, if we did but realise it, sharing, is something epoch-making. Nothing less than a distinct stage in Mankind's growth—the growth of the Race.

In this the non-Europeans of South Africa are, it would seem, destined to figure somewhat prominently.

Future Of Kenya

Referring to his recent East African tour, Mr. Fenner, Brockway, Labour Member of the British Parliament, at a function in London, was optimistic about the future of Kenya. He found complete loyalty between the Indian and African communities. The Indian High commissioner in East Africa, Mr. Apa B. Pant, was making a contribution towards their solidarity which could not be praised too highly. In the Legislative Assembly, Indian and African representatives co-operated at every stage in their fight against racial discrimination and the colour bar. He believed that ulimately Kenya would advance towards democracy and racial equality, rather than accept the pattern South African Prime Minister, Dr. Malan, had established.

Indian Opinion

FRIDAY 15TH DECEMBER, 1950

Witziehoek Affair

THE happenings in the Witzieshoek Reserve are not to be lightly taken. The very meagre reports that trickle from there are deeply distressing. So much has been made of the two policemen that were killed but very little concern seems to be shown about the many lives of innocent African men, women and children that have been lost. No one knows the extent of the damage done. At the rate things are moving true facts will perhaps never come to light.

We do not by any means wish to suggest that the Africans were not at fault. But the manner in which they have been dealt with seems entirely out of all proportion. A number of Africans have been ordered by the Governor-General to be imprisoned for three months without trial. How this is in keeping with the principles of justice surpasses our intelligence.

The terror-stricken men, women and children are hiding in the hills and mountains. Police rule prevails in the Reserve. How long is this to go on? Are these terrorising methods to be sanctioned by civilised South Africa?

The Minister of Justice, we are told, has promised to appoint a judicial commission to inquire into the affair. In our opinion that is not enough. A great responsibility rests on enlightened South Africa. It is they who have to give an account of themselves to the outside world. An official inquiry may take place. But there is very little faith left in the present Government to do justice. What is required, therefore, is a non-official inquiry, and that can best be conducted by organisations, such as, the Institute of Race Relations and the Joint Councils of Europeans and non-Europeans. This is a matter which brooks no delay.

The South African Government in dealing with non-Europeans seems to be following the pattern of the British Government in India. It will no doubt bring untold and prolonged misery to the people of South Africa as it did to the people of India But such a policy is doomed to failure as has been so eloquently proved by India. White South Africa, which is so fanatic about fighting to the last drop of blood to maintain White supremacy will do well to learn the lesson in time.

As for the non-Europeans; let them know that there are dark days ahead of them. If they follow the path of violence they will perish. The one and only weapon for their salvation is the one taught by Mahatma Gandhi—that of non-violence. It will require immense courage and a willingness to surrender all including one's own life without raising a finger against the opponent. This strength can come only from within. One must be pure in body, mind and soul which demands self-abnegation, renouncing drink, gambling and all allied evils. This is the education the leaders must impart first to themselves and then to the masses in order to effectively face the opponent. To act thoughtlessly in haste without having acquired that strength will be to their peril.

Non-European Medical School

ELSEHERE in this issue will be found a report of an elaborate scheme launched by the Government to establish a medical school for non-Europeans. It looks very nice and sounds very nice but it is tainted, in as much as, it is a very advanced step in the direction of the Nationalist Government's Apartheid policy. Hitherto there has been no Colour Bar either in the Witwatersrand University or the Cape University. In Natal, unfortunately, there is, for there is a separate section for the non-Europeans. But the fact that there is no Colour Bar at Wits and in the Cape has caused a great deal of heart burn to the present Government who is doing its utmost to oust the non-European students that are already there and to close their doors altogether to them. If the purpose of this new university is to further this end it is not a forward step but a very retrograde one, for it will establish once for all a Colour Bar where it should be least encouraged or tolerated.

It is expected of the Universities, at least, that they would do everything in their power to prevent the creation of a *pariah* class in the midst of civilised human society. The object of this new project seems to be to create such a class; for, we are told; the "primary object" of the medical school is "to train fully qualified non-European medical practitioners for work amongst their own people in their own areas."

If there is a guarantee that non-Europeans would not be debarred from entering the existing universities this will be a welcome step. But no such guarantee can be given and even if it were, there are ways to overcome a difficult situation on the grounds of there being "no accommodation." The question, therefore, is whether this is not going to be a monumental work of Apartheid more than anything else.

We do not wish to be nor to appear to be ungrateful. The motive behind this project may be quite pure. We must however be forgiven for viewing it with suspicion, which is based on our very bitter experiences of the past and present.

NOTES

Nationalists On White Supremacy

A WARNING to the United Nations that South Africa intended, at all costs, to maintain white supremacy in the Union was given last week by the Minister of Lands, Mr. Strydom, when he spoke at a meeting in support of the Nationalist candidate in the Pretoria East by-election, Dr. G. von Eybers. "We say to the United Nations," said Mr. Strydom, "that we shall fight to the last drop of our blood to maintain white supremacy in South Africa. In order to do so we must keep the right to vote in our own hands." Unless power were kept in the Europeans' hands the same thing would happen to South Africans as had happened to the British in India—except that South Africans had no homeland to which to return, for the Union was theirs. Mr. Strydom declared that there were more Coloureds than Europeans in the Cape and that Coloured children outnumbered Europeans in schools. In five, or perhaps ten years, there would be more Coloured voters in the Cape than European, with the result that voting rights for non-Europeans would be extended to the north. Nationalist policy was to limit the Coloured vote by placing Coloured on a separate roll, and prevent Indians and Coloureds in the northern Provinces from ever obtaining the franchise.

'The Star' Replies Mr. Strydom

Commenting on Mr. Strydom's speech 'The Star' (Johannesburg) writes: Speaking on the Coloured vote, Mr. Strydom made one significant admission and one grotesque deduction from the existing facts. He said the purpose of the Nationalist proposal to put the Cape Coloureds on a separate roll was to limit the Coloured vote in the Cape, and to ensure that the Coloured in the northern Provinces never got it. This has never been admitted by Dr. Malan and Mr. Havenga, who have claimed that they are not taking anything away from the Coloureds, but are actually giving them something better than what they now have. Mr. Strydom's statement hardly comes as a surprise; it merely confirms what most people suspected. But it makes Mr. Havenga's defence of his action in reaching an agreement with the Nationalists on this issue even flimsier than it was before. Having unmasked the real intention, Mr. Strydom gave the reason for it. He said there were more Coloureds than Europeans in the Cape, and "in five or ten years" there would be more Coloured than European voters. The facts are that only 47,804 Cape Coloureds have votes, or 5.4 per cent of the Coloured population in the Cape; there are 529,404 European voters, or 58 per cent of the Cape European population. Moreover, since 1921 the European percentage has more than doubled; whereas in the same period the Coloured percentage has shown slight ups and downs but is today exactly what it was in 1921. These figures completely destroy the Nationalist case and make Mr. Strydom's dire prophecy look exceedingly foolish.

Visas For Europeans Only

"The Department of the Interior will be prepared to grant visas to enter the Union only to delegates of pure European descent," said the Acting Secretary of the Interior in a request asking if visas would be made available to delegates to attend the proposed annual meeting of the International Student Service in South Africa. The International Student Service is a world-wide association of students and university professors, devoting itself to programmes of

relief work, international education and university research.

This is an insult to the whole of Asia and the non-Europeans generally. United Nations is bound to take note of this. The present Government is either acting in utter ignorance or is itching for a conflict.

Death Of Sir Aurobindo

By the death of Shri Aurobindo, which was announced last week over the radio, not only India, but the world has lost a great soul who has served the cause of peace by his spiritual strength. Only a short while ago the death was announced of Raman Maharshi, who was also one of the saints whose spirit was guiding the destiny of the human race. That we should be losing all the great and good souls one by one just when there is a dire need of them is indeed an ill omen for the future of the world. It makes one shudder to think of the evil forces at work while all the good ones are disappearing. It is a sure sign that the world is coming to an end. Elsewhere in this issue we publish for the benefit of our readers a brief sketch of the life of Shri Aurobindo, for which we are indebted to Dilip Kumar Roy's book "Among the Great."

Ban On Non-European Students From Outside The Union

Commenting in 'The Forum' dated December 8, on the ban placed by the Union Government on non-Europeans from outside the Union being admitted to any primary School, high School, training College or university within the Union, Senator Edgar H. Brooks writes:......Traditionally, ever since there were universities have been open to students of all races and all nationalities. It is an integral and inseparable part of university tradition. No one could imagine a mediaeval university accepting restrictions of this type. It is reserved for the twentieth century, after eight hundred years of "progress," to limit universities in this way.......Union will press on the Government successfully the revocation on this instruction. The iron curtain is indeed not complete. Africans from other territories can come in as mine labour and farm labour, and it is only from the seats of learning of the Union that they are excluded. *A decision of this kind will make the enemies of South Africa all over the world triumphant and its friends silent and ashamed.* (Italics not ours).

Dr. Ralph Bunche Awarded Nobel Prize

Negro officers and men from the United States forces in Germany were among the many distinguished guests who packed the Oslo University hall, on December 10 to see Dr. Ralph Bunche receive his Nobel Peace Prize from King Gustav of Sweden. The 46 year old American Negro, grandson of a slave and the former Palestine mediator, is the first Negro and one of the youngest men ever to receive the honour. Among the guests were King Haakon of Norway, Crown Prince Olav, Crown Princess Martha, the Prime Minister, Mr Einar Gerhardsen, representatives of the Norwegian Government, the armed forces and the diplomatic corps. In a speech of thanks Dr. Bunche expressed his appreciation of the significance of the award not only to himself, but to all the coloured people. "From this northern land has come a vibrant note of hope and inspiration for the vast millions of people whose bitter experience had impressed upon them that colour and inequality are inescapeable concomitant," he said.

WITZIESHOEK AFFAIR

THE Minister of Justice, Mr. C. R. Swart, has announced that the Government has decided to appoint a commission to inquire into the recent clash between Africans and the police in the Witzieshoek Reserve.

The names of the members of the commission will be announced later.

The demand for a judicial inquiry was voiced last week by Mrs. Margaret Ballinger, M.P. and endorsed by Dr A. B. Xuma a former President-General of the African National Congress.

Meanwhile intensive police action to round up all those involved in the clash in the Reserve continues. By the end of last week 31 Africans had been arrested. A large number of them are wounded and lying in hospital.

The authorities have stated there may be as many as 80 Africans suffering from bullet wounds as a result of the clash. The death roll is known to be 13 Africans, in addition to the two police who were killed in the clash.

A number of Africans have appeared in court on charges of police violence and been remanded to be later dated. In addition, a proclamation by the Governor-General last week ordered the arrest and imprisonment without trial for a period of three months of 14 Africans who, it is alleged, if left at large would be dangerous to public peace.

The Governor-General, whose proclamation is countersigned by the Minister of Native Affairs, Dr. Verwoerd, orders the arrests in terms of powers vested in him by Section 8 of the Natal code of Native law together with Section 1 of the 1927 Native Administration Act. All 14 are ordered to be detained in the Bloemfontein gaol.

This is the first time in the Union such drastic powers have been used to detain people in goal without trial.

A conference of African women held in the Transvaal last week-end under the auspices of the African National Congress said in a statement it learnt with deep sorrow and anger of the events in the Witzieshoek Reserve.

We strongly protest against the shooting of our brothers and sisters and demand the immediate withdrawal of the police in the Reserve. We demand a commission of inquiry on which the African people would be represented by their leaders.

"We demand the immediate stopping of cattle culling pending an objective inquiry into the land needs of the African people."

The majority of the Reserve's 8,000 inhabitants are still in hiding in the hills, and the kraals are deserted. Women and children fled into the mountains with their menfolk after the clash. They have been terrorised by the police patrols, swooping aircraft making low reconnissance flights over the mountains, and noisy demands by farmers of the neighbourhood and Nat politicians for the arming of every European.

Cabinet Ministers have been wired by officials of the O.F.S. Agricultural Union and the Harrismith Farmers' Organisation to take "drastic and decisive steps in regard to the action of the Natives in the reserve."

TURKEY WARNS PAKISTAN

'THE Aksam,' which is edited by a former Foreign Minister of Turkey, Necemdin Sadak, has warned Pakistan not to carry on religious propaganda in Turkey. In its issue of 12th November, 1950, under the caption "Muslim Missionaries" the paper writes:

"As far as we know, Missionaries' work consists in propagating the principle of their religion to primitive people living in jungles, at the cost of any danger and sacrifice to themselves. Islam has no missionaries. Moreover, a nation like the Turks, knowing their religion perfectly well, do not need the teaching of any missionaries. In spite of this, however, we see from time to time missionaries coming to this country either to give us religious lessons or establish a Muslim union. These missionaries come from our beloved and friendly Pakistan. We welcome these people, and we invite them to see everything in our country. From the utterances of these friends, however, we realise that despite our mutual deep love, there exist differences in our conception.

"The Turks are Muslims, but Turkey is governed by civil and not by religious laws. We believe in the Quran, but Turkish laws are passed by the Grand National Assembly in accordance with national and modern requirements. Quite possibly, it is difficult for the Pakistanis to appreciate this."

"Turkey is Muslim but religion has nothing to do in the international relations of the Turkish State. In other words, we do not consider as our enemy any country which is not Muslim, nor shall we necessarily conclude agreements and and pacts with another country because of the mere fact that it happens to be Muslim."

'Like our laws, our political and economic relations also are totally free of any religious influence. We are convinced that it is impossible to return to the medieval practices when nations were united by religious ties. We think that a union of the Islamic nations, based exclusively on religion, is not only useless but also harmful. What Would happen if we we were faced by a union of the Christian nations? From 500 years, relations between different countries are based on non-religious factors. It is not necessary to cite examples as everything is well-known."

"We love Pakistan very much and we are prepared to establish co-operation with that country in every field and reinforce our friendly relations, but on the condition that Pakistan representative should abstain from carrying on religious propaganda in Turkey. We cannot tolerate that even our very beloved Pakistanis should interfere so much in our internal affairs."

THE DEATH OF SRI AUROBINDO

THE death of Sri Aurobindo, at his Ashram in Pondicherry, was announced on Tuesday last week, over the radio. He ranked among the few great saints the world has produced. He was born in Calcutta on August 15, 1872. In 1879, at the age of seven, he was taken with his two elder brothers to England for education and lived there for fourteen years. Brought up at first in an English family at Manchester, he joined St. Paul's school in London in 1885, and in 1890, went from it with a senior classical scholarship to King's College, Cambridge, where he studied for two years. In 1890 he passed also the open competition for the Indian Civil Service, but at the end of two years of probation, failed to present himself at the reading examination and was disqualified for the service.

At this time the Gaekwar of Baroda was in London. Aurobindo saw him, obtained an appointment in the Baroda Service and left England in February 1893.

Sri Aurobindo passed thirteen years, from 1893 to 1906, in the Baroda service, first in the Revenue Department and in the secretarial work for the Maharajah, afterwards as Professor of English and, finally, as Vice-Principal in the Baroda College.

Years Of Self-culture

These were years of self-culture, of literary activity—for much of the poetry afterwards published from Pondicherry was written at this time—and of preparation for his future work. In England he had received, according to his father's express instructions, an entirely occidental education without any contact with the culture of India and the East. Sri Aurobindo's education in England gave him a wide introduction to the culture of ancient, of madiaeval and of modern Europe. He was a brilliant scholar in Greek and Latin. He had learned French from his childhood in Manchester and studied for himself German and Italian sufficiently to read Goethe and Dante in the original tongue. He passed the Tripos in Cambridge in the first division and obtained record marks in Greek and Latin in the examination for the Indian Civil Service.

At Baroda he made up the deficiency caused by the lack of oriental culture, learned Sanskrit and several modern Indian languages, assimilated the spirit of Indian civilisation and its forms, past and present. A great part of the last years of this period was spent on leave in silent political activity, for he was debarred from public action by his position at Baroda. The outbreak of the agitation against the partition of Bengal in 1905 gave him the opportunity to give up the Baroda service and join openly in the political movement. He left Baroda in 1606 and went to Calcutta as Principal of the newly-founded Bengal National College.

One Of The Greatest Saints Of India

હિંદના એક મહાન સંત

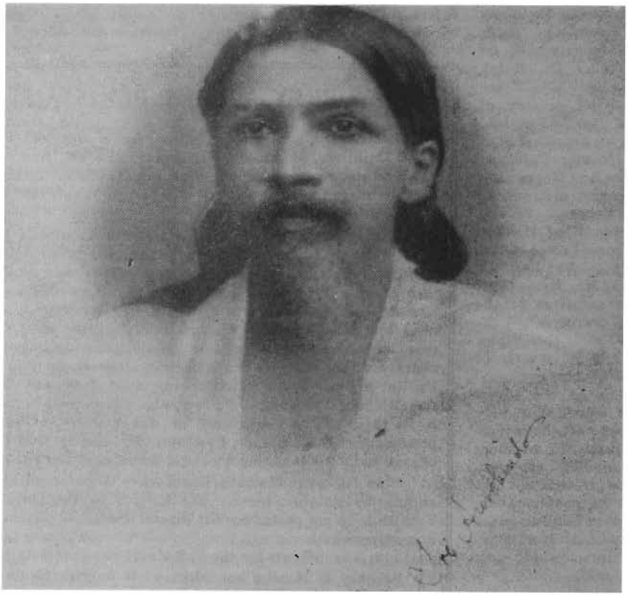

The Late Sri Aurobindo

whose death took place at his Ashram at Pondicherry on Tuesday, December 5.

સ્વર્ગસ્થ શ્રી. અરવીંદ બાબુ

જેમનું મંગળવાર ડીસેમ્બર તા. ૫ મીના પોન્ડીચેરીમાં તેમના આશ્રમમાં અવસાન થયું છે.

Eight Years Of Political Action

The political action of Sri Aurobindo covered eight years, from 1902 to 1910. During the first half of this period he worked behind the scenes, preparing with other co-workers the beginnings of the Swadeshi (Indian Sin Fein) movemant, till the agitation in Bengal furnished an opening for the initiation of a more forward and direct political action than the moderate reformism which had till then been the creed of the Indian National Congress. In 1906 Sri Aurobindo came to Bengal with this purpose and joined the New Party, an advanced section small in numbers and not yet strong in influence, which had been recently formed in the Congress. The political theory of this party was a rather vague gospel of Non-co operation; in action it had not yet gone farther than some ineffective clashes with the Moderate leaders at the annual Congress assembly behind the veil of secrecy of the 'Subjects Committee.' Sri Aurobindo persuaded its chiefs in Bengal to come forward publicly as an All India party with a definite and challenging programme, putting forward Tilak, the then popular Maratha leader, at its head, and to attack the then dominant Moderate (Reformist or Liberal) oligarchy of veteran politicians and capture from them the Congress and the country. This was the origin of the historic struggle between the Moderates and the Nationalists (called by their opponents Extremists) which in two years changed altogether the face of Indian politics.

Swaraj Movement

The new-born Nationalist party put forward Swaraj (Independence) as its goal as against the far-off Moderate hope of Colonial self-government to be realised at a distant date of a century or two by a slow progress of reform; it proposed as its means of execution a programme which resembled in spirit, though not in its details, the policy of Sinn Fein developed some years later and carried to a successful issue in Ireland. The principle of this new policy was self-help; it aimed on one side at an effective organisation of the forces of the nation and on the other, professed a complete non-co-operation with the Government, Boycott of British and foreign goods and the fostering of Swadeshi industries to replace them, boycott of British Law Courts and the foundation of a system of Arbitration Courts in their stead, boycott of Government universities and colleges and the creation of a network of National colleges and schools, the formation of societies of young men which

would do the work of police and defence and, wherever necessary, a policy of passive resistance, were among the items of the programme. Sri Aurobindo hoped to capture the Congress and make it the directing centre of an organised national action, an informal State within the State, which would carry on the struggle for freedom till it was won. He persuaded the party to take up and finance as its recognised organ the newly founded daily paper, 'Bande Mataram,' of which he was at the time acting editor. The 'Bande Mataram,' whose policy from the beginning of 1907, till its abrupt winding up in 1908, when Aurobindo was in prison, was wholly directed by him, circulated almost immediately all over India. During its brief but momentous existence it changed the political thought of India which ever since preserved fundamentally, even amidst its later developments, the stamp then imparted to it. But the struggle initiated on these lines, though vehement and eventful and full of importance for the future, did not last at the time; for the country was still unripe for so bold a programme.

Charged With Sedition

Sri Aurobindo was prosecuted for sedition in 1907, and acquitted. Uptill now an organiser and writer, he was obliged by this event and by the imprisonment or disappearance of other leaders, to come forward as the acknowledged head of the party in Bengal and to appear on the platform for the first time as a speaker. He presided over the Nationalist Conference at Surat in 1907, where, in the forceful clash of two equal parties, the Congress was broken to pieces. In May, 1908, he was arrested in the Alipur Conspiracy Case as implicated in the doings of the revolutionary group led by his brother Barindra; but no evidence of any value could be established against him and in this case too he was acquitted. After a detention of one year as under trial prisoner in the Alipur Jail, he came out in May 1909, to find the party organisation broken, its leaders scattered by imprisonment, deportation or self-imposed exile and the party itself still existent but dumb and dispirited and incapable of any strenuous action. For almost a year he strove single-handed as the sole remaining leader of the Nationalists in India to revive the movement. He published at this time to aid his effort a weekly English paper, the 'Karmayogin,' and a Bengali weekly, the 'Dharma.' But at last he was compelled to recognise that the nation was not yet sufficiently trained to carry out his policy and programme. For a time he thought that the necessary training must first be given through a less advanced Home Rule Movement or an agitation of paassive resistance of the kind created by Mahatma Gandhi in South Africa. But he saw that the hour of these movements had not come and that he himself was not their destined leader. Moreover, since his twelve months' detention in the Alipur Jail, which had been spent entirely in the practice of Yoga, his inner spiritual life was pressing upon him for an exclusive concentration. He resolved therefore to withdraw from the political field, at least for a time.

First Chandranagore And Then To Pondicherry

In February, 1910, he withdrew to a secret retirement at Chandranagore and in the beginning of April sailed for Pondicherry in French India. A third prosecution was launched against him at this moment for a signed article in the 'Kamayogin'; in his absence it was passed against the printer of the paper who was convicted, but the conviction was quashed on appeal in the High Court of Calcutta. For the third time a prosecution against him had failed. Sri Aurobindo had left Bengal with some intention of returning to the political field under under more favourable circumstances; but very soon the magnitude of spiritual work he had taken up appeared to him and he saw that it would need the exclusive concentration of all his energies. Eventually he cut off connection with politics, refused repeatedly to acccept the presidentship of the National Congress and went into complete retirement. During all his stay at Pondicherry from 1910 to the present moment he has remained more and more exclus'vely devoted to his spiritual work and his sadhana.

In 1914 after four years of silent Yoga he began his publication of a philosophical monthly, the 'Arya.' Most of his more important works, those published since in book form, the 'Isha Upanishad,' 'The Essays on the Gita' and others, the 'Life Divine,' the 'Synthesis of Yoga', appeared serially in the 'Arya'. These works embodied much of the inner knowledge that had come to him in his practice of Yoga. Others were concerned with the spirit and significance of Indian civilisation and culture, the true meaning of the Vedas, the progress of human society, the nature and evolution of poetry, the possibility of the unification of the human race. At this time also he began to publish his poems, both those written in England and at Baroda and those, fewer in number, added during his period of political activity and in the first years of his residence at Pondecherry. The 'Arya' ceased publication in 1921 after six years and a half of uninterrupted appearance.

Sri Aurobindo lived at first in retirement at Pondicherry with four or five disciples. Afterwards more and yet more began to come to him to follow his spiritual path and the number became so large that a community of Sadhaks had to be formed for the maintenance and collective guidance of those who had left everything behind for the sake of a higher life. This was the foundation of the Sri Aurobindo Ashram which has less been created than grown around him as its centre.

The following from a letter Sri Aurobindo wrote to the late Deshbandhu Chitta Ranjan Das, beloved son of Bengal, is worthy of note:

"I think you know my present idea and attitude towards life and work to which it has brought me. . . I have become confirmed in a perception which I had always, less clearly and dynamically then, but which has now become more and more evident to me, that the true basis of work and life is the spiritual: that is to say, new consciousness to be developed only by the Yoga. But what precisely was the nature of the dynamic power of this greater consciousness? What was the condition of its effective truth? How could it be brought down, mobilised, organised, turned upon life? How could our present instruments—intellect, life, mind, body—be made true and perfect channels for this great transformation? This was the problem I have been trying to work out in my own experience and I have now a sure basis, a wide knowledge and some mastery of the secret. . . I have still to remain in retirement, for I am determined not to work in the external field till I have the sure and complete possession of this new power of action—not to build except on a perfect foundation."

NEW MYSTERY COMIC SERIAL

5

LESLEY SHANE

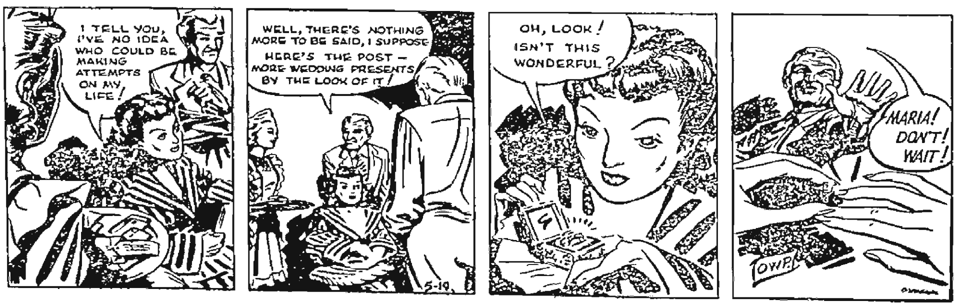

INPRA, all right, reserved.

UNIVERSITY OF NATAL

NON-EUROPEAN MEDICAL SCHOOL

A GOAL long foreseen and worked for will be attained when the University of Natal opens its new medical school for non Europeans on February 16, 1951, in Durban, states Professor E. G. Malherbe, Principal of the University of Natal, in a Press statement issued by him.

The primary object of the medical school is to train fully qualified non European medical practitioners for work among their own people in their own areas. The need the is very great. For example, in the Native territories there is only one doctor per 22 000 of the population. One per 1,000 which obtains in European areas, is regarded as a barely adequate ratio.

Durban has been selected as a suitable centre for providing such training not only because the University of Natal already has a large non-European section covering a wide range of university work, but because it is situated in close proximity to thickly populated Native reserves. There are nearly 3,000,000 Natives living within a 200 mile radius of Durban. Furthermore, Durban with its large number of non-European hospitals provides a wealth of clinical material unequalled in the Union. Here medical practitioners can be specially trained to deal with diseases which afflict the African and in the techniques of prevention which will constitute a very important part of the training provided. What has become known as social medicine will become a special feature, sa well as tropical medicine.

A building to house the medical school is being erected adjacent to the King Edward VIII Hospital in Durban at a cost of £200 000. It is expected that this building will be completed by the beginning of 1953, when a beginning will be made with the pre-clinical and clinical training. The pre-medical training, which starts in February, 1951, will be given at Wentworth where the University of Natal has recently installed well equipped laboratories in physics, chemistry, zoology and botany, as well as a hostel for non-Europeans.

The Course Of Training

The period of training for the full medical degree (MB., Ch.B.) is seven years after matric. Matric mathematics is essential and no student will be allowed to enter on the second year work unless he has passed matriculation mathematics or an equivalent examination.

The first two years will be devoted to "the so-called pre-medical studies arranged as follows:

First year: Physics, chemistry, zoology, botany, plus a course in a language, preferably English, and a course in a social science, e.g. sociology, social anthropology, or social work.

Second year: Physics, chemistry, zoology and botany.

The medical course will be of the same standard as that given to European medical students and will from the beginning conform to the requirements laid down by the South African Medical Council in its regulations for the medical degree.

The training of Medical Aides will not be undertaken.

The pre-clinical studies will consist of anatomy, physiology, bio-chemistry, bacteriology, parasitology, etc., and the clinical studies will comprise the usual courses taken for the medical degree in surgery, medicine, obstetrics, public health, infectious diseases, psychiatry, venereal diseases, radiology, medical jurisprudence, vaccination, anaesthetics, etc. Throughout these courses stress will be laid on the parts of the curriculum which are specially applicable to the practice of medicine amongst Africans and Indians in Africa.

After obtaining the degree M B., Ch.B., the young doctor will be required to spend one further year as an internee in an approved hospital before entering on general practice.

Fees, Bursaries, Etc.

The fees for the course will be £60 a year during the two pre-medical years and £75 a year for the medical years. Hostel accommodation will be available at Wentworth at £40 per annum.

As the accommodation is limited, the number of students to be admitted must also be limited and all intending medical students must appeal for a personal interview with the Selection Committee before the middle of February.

A maximum of £150 each per annum will be awarded on merit for the pre-medical course. These bursaries will be increased to a maximum of £200 each per annum for selected students tenable for the five years' medical course. A portion of these ursaries is repayable when the young doctor starts in practice, unless special concession is granted.

For particulars, together with the necessary forms for admission and for application for bursaries, can be obtained from The Registrar, University of Natal, P.O. Box 375 Pietermaritzburg

India's only Story Monthly

Send 6d. stamps for Specimen.

Cuticura
TALCUM POWDER

Tender skins are extra sensitive in hot weather. A dusting with Cuticura Talcum Powder cools the skin, allays chafing and ensures lasting comfort. Mother will just love its distinctive perfume and exquisite fragrance.
'STOPS CHAFING!'
549

ASSAM RELIEF FUND

ACKNOWLEDGMENT FROM INDIA

આસામ સંકટ નિવારણ ફન્ડ

The following letter received by Mr. Manilal Gandhi from the Prime Minister of India, Pandit Jawaharlal Nehru, is published for general information.

PRIME MINISTER.
INDIA.

No. 1865-P.M

New Delhi,
November 27, 1950.

My dear Manilal,

Thank you for your letter of the 16th November. I have received £.100/- and later Rs.5,280/- from you for the Assam Relief Fund. Please thank the donors on my behalf for their contributions for a worthy cause.

Yours sincerely,

Jawaharlal Nehru

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીને હિંદના વડા પ્રધાન પંડીત જવાહરલાલ નેહરૂ તરફથી ઉપર મુજબ પત્ર મળ્યો છે જેનો ગુજરાતી તરજુમો નીચે આપીએ છીએ:

"તા. ૧૬મી નવેમ્બરના તમારા પત્ર માટે આભાર. તમારા તરફથી પા. ૧૦૦ અને ત્યાર બાદ બીજા રૂા. ૫૨૮૦ આસામ સંકટ નીવારણ ફન્ડ માટે મળ્યા છે. દાતારોનો તેઓએ એક લાયક કાર્યને માટે આપેલાં દાન માટે મારી વતી આભાર માનશો."

NATURE CURE GUIDANCE

By Robert Lawrence McKibbin
(Corporate Member Of The Institute Of Natural Therapeutics And Hypnosis (S.A.)

[The following is of a series of articles on Nature Cure, written by Mr. Robert Lawrence McKibbin, 40 (a), Commissioner Street, Johannesburg. Mr. McKibbin will be pleased to answer through these columns any questions the reader may wish to ask.—Ed. I.O.]

ALUMINIUM A POISON

AS one of the chief constituents of clay, aluminium is one of the most plentiful substances on earth. But its nature is such that it could not be obtained in the pure metallic form until the discovery of electrolytic methods of production. Since this discovery, however, aluminum metal goods have been turned out by factories in ever-increasing quantities until today there is a veritable flood of aluminium pots and pans, aluminium jugs and dishes, plates, spoons and forks, to make no mention of innumerable articles used in other spheres of life.

It is in its relationship to food and the preparation of food that aluminium must be/ judged. Our food is most intimately related to our bodies, being the elemental substance from which our flesh, blood, bones and tissues are compounded.

Now, when Nature makes it very difficult to isolate or separate certain substances from the form in which they are to be found in the raw state, we should be warned of probable danger. Why should Nature have made aluminium so plentiful and yet so hard to get in the isolated or purified state?

Chemical evidence of the damage done by the use of aluminium cooking vessels has shown the reason. Aluminium metal is a slow and subtle poison when in contact with foodstuffs. This was discovered some 20 years ago in America and there was a great commotion over the matter. The big manufacturing concerns did not like such ideas to be propagated and they did all they could to suppress or distort the facts. But the truth will out.

The facts are that aluminium has a most powerful affinity for certain mineral salts that are found in goods. These mineral salts are essential for health, but when foods rich in them are cooked in aluminium, the mineral salts combine with the aluminium to make poisonous compounds such as alum and aluminium hydroxide. Thus, not only is the food robbed of valuable health-giving mineral salts, but these mineral salts are turned into poisons.

Alum is known to everybody, but not everybody knows what alum really is, an aluminium compound. We all know, however, that it is a substance that can tan leather. But it does much more than this. What are its effects on the human body? Let us consult such an authority as Blackwood's Manual of Materia Medica. This classic work tells us that alum "is actively astringent co-agulating the albumen of the tissues and of the blood and produces a local constriction of the capillaries. It is mildly escharotic and produces a hardening of the skin and tissues in general. It excites and later diminishes the salivary secretions as well as those of the mucous surfaces, it diminishes the gastric fluid and precipitates pepsin. As a result of its action on the intestinal secretions, constipation is produced. Through its irritating properties, which may be in excess of its astringent properties, which gastroenteritis may result."

Another compound that results from cooking food in aluminium is aluminium hydroxide, of which the above-quoted authority says: "This agent produces profound prostration with irritation of the mucous membranes with diminished secretions and as a result there is constipation and inactivity of the bowels. The nervous system is affected as is indicated by the extreme prostration with numbness of the parts and paralysis of the involuntary muscles."

According to another authority, Boericke's Manuel of Homoeopathic Materia Medica, alum is related to "paralytic weakness of the muscles in all parts of the body. Tendency to induration (hardening) is also marked, a low form of tissue-making is favoured. Hardening of tissues of tongue, rectum, uterus, etc; ulcers with indurated base..... Bronchial catarrahs. Sensation of dryness and constriction. Mental paresis...... Scirrhus (hard cancer) of the tongue."

Of aluminium hydroxide the same authority says, "Dryness of mucous membranes and skin, and tendency to paretic muscular states (paralysis). Old people, with lack of vital heat or prematurely old, with debility. Sluggish functions, heaviness, numbness, and staggering. and the characteristic constipation... Disposition to colds in the head and eructations (belching) in spare, dry, thin subjects. Delicate children, products of artificial baby foods."

The Cancer Research Foundation of Great Britain has shown that the addition of bicarbonate of soda (cooking soda) to food increases the action on aluminium to make 90 times as much aluminium hydroxide as normally would be made. Note: ninety times as much, not just 90 per cent. And the normal amount is bad enough. The Foundation warns the public that aluminium is suspected to have something to do with the causes of cancer. And those housewives who so foolishly add bicarbonate of soda to the vegetables to make them cook quickly (and remain a bright sickly green colour) are unwittingly poisoning their families and themselves. Let them look at the list of complaints quoted above and then wonder how much of the trouble started in the kitchen.

In America, it was found by experiment some years ago, that certain obscure cases of bowel trouble which could not be cured got better by themselves in six months time after all aluminium pots and pans had been thrown out of the house. But before the patients recovered, they passed tube-like casts of lining of their bowels, which had obviously been "tanned" by the poisonous aluminium compounds resulting from the action of the aluminium pots on the foods cooked therein.

Readers will note that the Materia Medica authorities quoted state that aluminium compounds tend to cause paralysis. In view of such evidence, is it not a matter for grave suspicion that we had dreadful epidemics of "polio" shortly after the markets of the world had been flooded with nice new shiny aluminium cooking vessels after the war ended? During the war, such pots were virtually unobtainable. In fact, in many countries they were turned in to provide aluminium for manufacturing bombers and fighter planes. But with the end of war, production of bombers dropped and aluminium became available again for kitchen utensils —and probably did as much damage in this form.

I do not say that aluminium kitchen-ware actually causes poliomyelitis ("polio") epidemics. But, in view of the known paralyzing effects of aluminium compounds, I do maintain that polio researchers have here a field that should pay investigating. It would be better than some of the futile work that is done in hunting for a virus and making vaccines. And I certainly do know from first-hand experience that aluminium ware can have an important part as a cause of constipation, indigestion, skin troubles, bowel troubles, piles sinusitis, influenza and colds in the head, nervous debility, and affections of infants such as belly-ache, flatulence, colic and so on.

As far as I am concerned personally, I will not allow aluminium ware in my household—not even for boiling water nor in the form of a lid to cover a pot of water. I have seen personally the damage done by years of use of aluminium ware, and I have seen the improvement in health that resulted from throwing away the aluminium and using instead stainless steel, fireproof glass or good quality enamel-ware.

Those who have in the past used aluminium-ware I strongly advise to follow the same example. It is cheaper in the long run and in addition the gain in health and well-being cannot be measured in terms of money.

As for those people who suffer from the ill-effects of aluminium, I can offer no better advice than that they should get suitable Homoeopathic treatment. Generally great relief and benefit will result from a single dose at rare intervals (say fortnightly or once a month) of a homoeopathic preparation such as Aluminium metallecium 30 or 200, or Alumen 30, Alumina 30 or 200. The uninitiated would, however, be wiser to get the services of a homoeopathic practitioner to guide them in the use of the above remedies and any others that may be indicated also.

R. VITHAL
Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:
306 Commissioner St.
Jeppe, Johannesburg.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટર્સ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ ઉલન રગ્સ. બ્લાન્કેટસ—બેબી બાળકો માટે જાત જાતનો માલ. તેમજ ક્રેપડીસીન જ્યોરજેટ સાડીઓ વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૩૩-૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29638.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT
& DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant brands paint or any other building material at reasonable price.

Established 1907, NATHOO TABHA,
107 Queen Street, Phone 24647.
Telegraph "Mani," DURBAN.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

MANAGING DIRECTOR: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S. A. Police.

Manager: MINDEN PLUMLEY., ex Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.

Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out In Strictest Confidence

11/12 Pasteur Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199, Johannesburg
'Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-I-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9d. 1/6 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN.

THE

NEW INDIA ASSURANCE

——COMPANY, LIMITED——

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry, Motor Bus, Plate Glass, Workmen's Compensation, Etc. Etc.

આ હીંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આગ, મોટર કાર મોટર લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામદારોને લગતા વીમાઓ, સાચવટ વીગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતરાવી શકાય છે. હીંદી કંપનીને ઉપજન આપવું એ દરેક હીંદીની ફરજ છે.

Natal Office:
"NATVAR MANSION"
74, Victoria Street,
DURBAN.
Telephone 25845. P. O Box 1610.
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Transvaal Office:
ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Digonal Street,
JOHANNESBURG.
Telephone 33 4478
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG

JALBHOY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa

JAYBEE SILK HOUSE

(FORMERLY THE JAPAN BAZAAR)
JOHANNESBURG'S FAMOUS SAREE HOUSE

45" Wide COLOURED GEORGETTE. Superior Quality. In following shades: Pink, Salmon, Saxe, Royal, White, Emerald, Red, Purple Wine, Maroon, Black, Orange, Lemon, Petunia. Ideal for Sarees. Yd. 7/11.

—o—

45" SUEDE SILK, White, Pink, Sky. Per yd. 7/11

—o—

JUST ARRIVED! 45" wide TINSEL GEORGETTE. All Shades. Per yd. 15/-
SAMPLES ON REQUEST.

—o—

FOR BLOUSES SWISS EMBROIDERED GEORGETTE, 36" per yd. 12/6

VELVET.
44" Chenile Georgette in all latest Shades
Suitable For Sarees.
Per yd. 22/6

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. In all leading shades. Now reduced to £4/10/0- each.

—o—

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES. Attractive Embroidery. Special price £4/4/0- each.

—o—

GEORGETTE JARI WORK SAREES, with attractive wide borders in all shades. Reduced to £6/10/0- each.

—o—

GEORGETTE HEAVY JARI WORK SAREES, with Jari work borders n all shades. £12/12/0 each.

MEN'S PURE SILK SHIRTS.
Cream. Collar Attached.
All Sizes.
27/3 each.

FANCY TINSEL SAREE BORDERS
In Latest Designs & Colourings
8 yds. to a piece
From 25/- To 50/- per piece.

SAREES
★
Printed Voile Sarees.
In Latest Designs. Pink, White & Blue Ground.
5 yds. lengths. 25/- each
6 yds. lengths. 30/- each

Phone 33-6229. —— 39a MARKET STREET, JOHANNESBURG. —— P. O. Box 5169

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel Elgin De Luxe in Solid Gold and Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins in Gold Filled Cases.

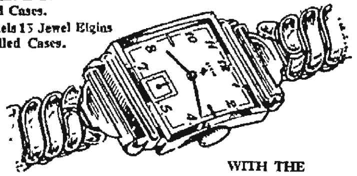

WITH THE NEW MIRACLE DURA-POWER MAINSPRING

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

Cor. Eloff & Market Sts., JOHANNESBURG.

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA, NATAL.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion
Phoenix, Natal.

Are You a subscriber of 'Indian Opinion'

If not, Why not?

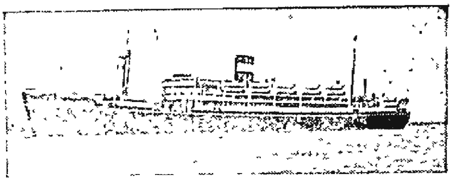

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala sails from Lourenco Marques on Dec. 12.
S. S. Karanja due Durban 30th December and sails for Bombay via Karachi on 5th January.

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES: DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£66—0—0
Second "	"	"	"	45—0—0
Inter-Class	"	"	"	30—0—0
Unberthed	(Deck)	without	food	18—15—0

Muslim Special Food £10—17—6 Ordinary Food £4—15—0
Hindu Special Food £10—0—0 Ordinary Food £4—2—0
Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS [PTY] LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સ્યુટ, ડાઇનીંગરૂમ સ્યુટ, વારડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદ્દન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે તેનો સ્ટોક હમેશ તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા સાથેના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG
PHONE 33-4691. BOX 2526.

For QUALITY . . .
MODERN . . . . .
and ATTRACTIVE PRINTING

We print anything from Business Cards, Invoices, Statement, Receipt and Cheque Books, Invitation Cards, Letterheads, to Booklets and Pamphlets, etc.

In one or more colours.

COUNTRY ORDERS RECEIVE OUR PROMPT ATTENTION.

For particulars write to:

COASTAL PRINTING PRESS,
Commercial Printers,
P. O. Duffs Road, Natal.

EVERY SUNDAY from NAIROBI—

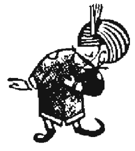

A Constellation leaves for KARACHI and BOMBAY with immediate connections for all parts of

INDIA and PAKISTAN

This is the fastest, most direct and most comfortable route, IMMEDIATE BOOKINGS AVAILABLE.

"CARGO ACCEPTED"

Incorporated in India
Members of I A T.A

AIR-INDIA International LTD.

P.O. Box 1010, NAIROBI. Cables "AIRINDIA."
For details apply to I.A.T.A. Agents and Airlines.

INDIAN FILM RECORDS

BARSAT	SHABNAM	SHAIR
NAMOONA	IMTHIHAN	DOLI
PADMINI	DULARI	CHAR-DIN
CHAND-NI-RAAT	ANDAZ	SOFAI
PARAS	ANMOL GHADI	MELA
DARD	NATAK	DILLAGI
SHAHNAZ	SHAH JEHAN	MUN-KI-JEET
PEHLE NAZAR	NANAND BHOJAI	RATTAN

Also Stockists Of Tamil And Latest Instrumentals.
And A Thousand More Sets.

KAPITANS BALCONY HOTEL,
(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
189 Grey Street, DURBAN.
Phone 23414. Tel. Add. "KAPITANS."

These are the Blades to save you money

4 BLADES FOR 6D

You save money when you buy Minora Blades, because they are sharp and give many fine shaves. They are made of the finest steel and they stay sharp and last longer. Yet they only cost 6d. for four.

Look for them in the Bright Red, White and Yellow packet.

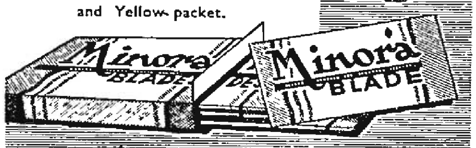

Minora

THE RIGHT BLADE FOR YOUR RAZOR

4519-3

OUR INDIA LETTER

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Baroda, December 2.

INDIA AND PAKISTAN

THE Prime Minister, Shri Nehru, placed on the table of the House the full correspondence between him and Mr. Liaquat Ali Khan and made a short statement explaining the Government of India's position. In a letter just received, he said, Mr. Liaquat Ali Khan "has given the assurance that we shall continue to work for peace with our neighbour. In his statement, referring to the Nehru Liaquat Agreement, Shri Nehru said: 'On the whole, the leading newspapers of this country have dealt with the Agreement helpfully and in a spirit of responsibility. ......In any case, what counts is the firm resolve of the Government to implement that Agreement in full." The other points he made with reference to the correspondent, were: (1) In Junagadh, it was the will of the people that prevailed, not any military effort by India. (2) India's will to peace is no less than that of Pakistan and I can, here and now, give a common assurance that we shall continue to work for peace with our neighbour. (3) "Mr. Liaquat Ali Khan has kindly invited me to Karachi as soon as my duties permit. I shall avail myself of it as soon as circumstances permit."

In Parliament

Some interesting points in the information given by the Government in Parliament are: (1) A suit has already been filed for the recovery of the sums withheld by foreign banks in the name of Mr. Moin Nawaz Jung Bahadur and others belonging to the Hyderabad State. Another suit is contemplated in regard to the recovery of the amount standing in the name of the Pakistan High Commissioner in London. (2) The Nizam has created a trust of Rs 16 crores in favour of his sons, daughters-in-law and other near relatives with the approval of the Government of India. The Nizam has created three trusts from his private funds. (3) The Nizam of Hyderabad receives no additional allowance in his capacity as Rajpramukh of Hyderabad. (4) The Government of India have made vigorous representations to the U.K. Government against the introduction and enactment of immigration ordinances in East Africa. As far as the Government of India are aware, the only statutory disability to which Indians in Kenya are subjected is that they are not allowed to own or lease lands in the Kenya highlands for agricultural purposes. Indians are discriminated against in certain other matters by administrative orders and practice.

India And Nepal

In a statement in Parliament Shri Nehru denied having said at Jamshedpur that they could not recognise the three year old boy as King of Nepal. Nepal was an independent country, and so far as they were concerned, it must continue to be independent. They had no desire to interfere. Nevertheless, their relations were very intimate, and they could not get away from the facts of geography or other facts. Naturally they had been interested in the desirability of reforms in Nepal for years past.

Further Scientific Research

Shri Nehru declared open the National Metallurgical Laboratory at Jamshedpur. The harnessing of Science to industry was of the utmost importance to India at the present day, he said. India, he said, was an ancient country with weighty traditions. Her problem was how to combine the past and the present for the sake of the future and how to keep change and continuity moving together. The Asoka Chakra, he said, was never used as a symbol of their military might, but was a symbol of peace and righteousness. It was a symbol of the scientific and industrial progress that was in India; it also served as an inspiration to those who wanted to combine the past and the future in India. Unfortunately, it had become increasingly difficult for them to give effect to their visions and desires because of the limitations of their resources at present. But, inspite of all difficulties, it could be claimed that scientific research had advanced in India.

Building The Nation

At a public meeting in Jamshedpur Shri Nehru spoke on how the people themselves could help in the building up of the nation. Though the fight for independence was over, they should launch a new campaign against ignorance and lethargy. Legislation would be useless if the people did not abide by those laws. He knew that some parts of India had suffered a lot due to natural calamities. The Government were alive to their duty to the people. They had taken a number of projects in hand and when completed, he was sure, they would bring prosperity and happiness to the people. The country today required more production in fields and factories.

Jail Reforms

The Bombay Government has introduced a few far-reaching jail reforms to educate the "delinquents and prepare them for re-entry into social life," said the Home Secretary, Government of Bombay. "Training is now given to prisoners in trades such as carpentry, blacksmithing, tinsmithing, painting and polishing, wool and cotton spinning and weaving and in all types of agricultural operations. In Bombay, the training in jails is so re-organised that released persons can easily find employment or start their own small work. Food served in jails is not only adequate and regular but is balanced and wholesome. It is common experience that the health of most people, including those in comfortable circumstances outside, has improved in jails. Facilities for indoor and outdoor recreation have also been increased. Cricket matches have been played in some prisons. On one occasion, however, volley ball poles were used against the jail officials."

Development Plan For S.E. Asia

Presenting to Parliament the Report on the Co-operative Economic Development Plan for South and South East Asia, the Finance Minister, Shri C. D. Deshmukh, said: "The Government of India attach considerable importance to facilitating the establishment of conditions favourable to the execution of this plan for economic development of the whole of South and South-East Asia. The Government of India themselves will make every endeavour to augment the country's means. They believe that the best support that they can give to the execution of the plan at this moment is by husbanding their own resources towards the advancement of their own plan for development. They have, however, promised and will contribute over the next three years a sum up to Rs. 1 crore, equivalent to £750,000 towards the technical co-operation scheme envisaged in the plan. The plan contains the seeds of international economic co-operation. As such co-operation bears fruit, India, herself strengthened, would find it possible not only to take an increasing part in schemes for the pooling and widening of technical knowledge but also in schemes of investment of capital resources in areas deficient in such resources, thereby aiding in their development and prosperity."

Miss Muriel Lester In India

Miss Muriel Lester, Joint Secretary of the Fellowship of World Federation, who recently visited the Union, has ever since been touring the various parts of the world and is now in India. In a speech in Kanpur she said that Mahatma Gandhi's ideals alone could bring permanent peace to the world and save the suffering humanity. The Western countries including occupied Germany, Russia and France, in spite of militarisation, thirsted for spiritual weapons of a permanent peace. The whole of Europe today, she added, was groaning under the weight of fear complex.

"GOLD MEDAL" QUALITY

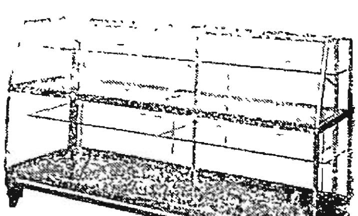

High-Class
Display Counters
and Showcases,
Refrigerator Counters,
Wall Units, Display Fittings, Fish Fryers etc.

NEW ILLUSTRATERD CATALOGUES ON APPLICATION

ASSOCIATED SHOPFITTERS LTD.

Incorporating Excelsior Shopfitters, Ltd., S.A. Shopfitters, Ltd.
Manufacturers of High Class Display Cases
Awarded Gold Medal, Rand Easter Show
101 MARSHALL ST. (facing Escom House) Johannesburg.
Phone 1231/342 P. O. Box 6501.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૮ મું—અંક ૪૯ | શુક્રવાર. તા. ૧૫ ડીસેમ્બર, ૧૯૫૦. | છુટક નકલ પેની.૪

"ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન"

શુક્રવાર તા. ૧૫ ડીસેમ્બર, ૧૯૫૦

વીટઝીઝહુકનો મામલો

વીટઝીઝહુકના રીઝર્વમાં બનેલા બનાવોને નજીવા ગણી કાઢવાના નથી. ત્યાંથી આવતા જુજ ખબરો ઘણાજ દુઃખકર છે. બે પોલીસોના જાન ગયા તેને એટલું બધું મહત્વ આપવામાં આવ્યું જ્યારે અનેક આફ્રીકન પુરૂષો સ્ત્રીઓ અને બાળકોના જાન ગયા છે તેને વિષે કશીજ ચીંતા દર્શાવાતી નથી. કેટલું નુકસાન થયું હશે એ તો ઈશ્વરજ જાણે. વસ્તુસ્થિતિ જે રીતે ચાલી રહી છે તે રીતે ખરી બીના તો કદાચ કદી બહાર પડશેજ નહિ.

અમે એમ કહેવા નથી ઇચ્છતા કે આફ્રીકનોનો દોષ નહોતો. પરંતુ જે રીતે તેઓની સામે કામ લેવામાં આવ્યું છે એ બીલકુલ પ્રમાણની બહાર છે. કેટલાક આફ્રીકનોને તો વગર તપાસેજ ત્રણ માસની કેદની સજાનો ગવરનર જનરલે હુકમ કર્યો છે. આ વસ્તુનો ન્યાયના પરંપરાથી ચાલતા આવેલા સિદ્ધાંતની સાથે શી રીતે મેળ બેસે છે એ અમારી સમજણની બહાર છે.

ત્રાસથી ભયભીત થએલા રીઝર્વના નિવાસી પુરૂષો, સ્ત્રીઓ અને બાળકો ટેકરીઓ અને પહાડોમાં સંતાઈ રહેલા કહેવાય છે. રીઝર્વમાં પોલીસનું રાજ્ય પ્રવર્તી રહ્યું છે. આ વસ્તુ ક્યાં સુધી ચાલશે? શું સુધરેલું સાઉથ આફ્રીકા આ ત્રાસ પ્રવર્તનને સહન કરી બેસી રહેશે?

ન્યાય ખાતાંના પ્રધાને આ બાબતમાં ન્યાયાધીશના પ્રમુખ પદે તપાસનું કમીશન નીમવાનું વચન આપેલું છે. અમારા મત પ્રમાણે એટલું પુરતું નથી. સુજ્ઞ સાઉથ આફ્રીકાપર ઘણીજ મોટી જવાબદારી રહેલી છે. બહારની દુનીયાને તેણેજ પોતાનો હિસાબ આપવો પડશે. સરકારી તપાસ તો થશેજ. પરંતુ હાલની સરકાર‼ ન્યાયવૃત્તિપર ઘણોજ ઓછો વીશ્વાસ રહેલો છે. એટલે ખરી તપાસ તો બીન-સરકારી થવાની જરૂર છે અને એ જવાબદારી ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ રેસ રીલેશન્સ, અને જોઈન્ટ કાઉન્સીલ ઓફ યુરોપીયન્સ એન્ડ નોન-યુરોપીયન્સ જેવી સંસ્થાઓએ ઉઠાવવી જોઈએ.

બ્રીટીશ સરકારે હીંદમાં જે નીતી અખત્યાર કરી હતી એવી જ નીતી સાઉથ આફ્રીકાની સરકાર આ દેશના બીન-ગોરાઓ સાથે કામ લેવામાં અખત્યાર કરી રહી છે. તેનાથી બેશક પ્રજાને બેસુમાર દુઃખો સહન કરવાં પડશે, જેમ હીંદની પ્રજાને કરવું પડયું હતું. પરંતુ અંતે તો એવી નીતી નીષ્ફળજ નીવડશે જેનો બુલંદ પુરાવો હીંદે આપેલો છે. ગોરૂં સાઉથ આફ્રીકા, જે ગોરાની સર્વોપરિતા ટકાવી રાખવાને પોતાના લોહીનું છેલ્લું ટીપું રેડવાની ધર્માંધતા ધરાવી રહ્યું છે, તેણે આ પાઠ શીખવાની જરૂર છે.

બીન-ગોરાઓએ સમજવું જોઇએ કે તેઓને માટે ભયંકર દિવસો આવી રહ્યા છે. જો તેઓ હીંસાને માર્ગે ચડશે તો તેઓનો વિનાશજ સર્જાયો છે. તેઓના ઉદ્ધારને માટે એકજ શસ્ત્ર છે અને તે મહાત્મા ગાંધીજીએ શીખવેલું છે તે—અહીંસાનું છે. તેને માટે ખરાં વીરત્વની અને સર્વસ્વ અને વીરોધી સામે એક આંગળી સરખી પણ ઉંચી કર્યા વીના જાન કુરબાન કરવાની તૈયારી હોવી જોઈએ. આ શકતી પોતાની અંદરથીજ ઉત્પન્ન થઇ શકે. શરીર, મન અને આત્માની શુદ્ધિ થવી જોઇએ. તેને માટે આત્મત્યાગની ભાવના કેળવવી જોઇએ. દારૂ, જુગાર અને તેની સાથના સઘળા દુર્ગુણો નો સર્વથા ત્યાગ થવો જોઇએ. આ કેળવણી પ્રથમ નેતાઓએ પોતે પોતાને આપવી પડશે અને પછી આમજનતાને આપવી પડશે. ત્યારેજ વીરોધીનો અસરકારક રીતે સામનો થઇ શકશે. એ શકિત પ્રાપ્ત કર્યા વિના ઉતાવળે અવીચારી પગલું લેવું વિનાશકારક થઇ પડશે.

બીન-ગોરાઓ માટે દાકતરી શાળા

ડરબનની નજીકમાં બીન-ગોરાઓ માટે એક દાકતરી શાળા સ્થાપવાની ભવ્ય યોજના સરકાર તરફથી અમલમાં મુકાઇ રહેલી હોવાનો હેવાલ બહાર પડયો છે. અંગ્રેજી વિભાગમાં તેની વિગત આપવામાં આવી છે. દેખાવમાં એ યોજના સુંદર લાગે છે. સાંભળવામાં ઘણી સારી લાગે છે. પરંતુ નેશનલીસ્ટ સરકારની એપાર્ટહેડ‼ નીતીની દિશાએ એક ઘણુજ આગળ પડતું પગલું હોઇ તે કલંકિત થએલી જણાય છે. અત્યારે તો વીટવોટર્સરેન્ડ અને કેપની યુનીવર્સીટીમાં વર્ણભેદ નથી. નાટાલમાં કમનસીબે છે, કેમકે અહીં બીન-ગોરાઓ માટે જુદો વિભાગ છે. પરંતુ વીટવોટર્સરેન્ડ અને કેપની યુનીવર્સીટીઓમાં વર્ણભેદ નથી એ વસ્તુ હાલની સરકારને ઘણીજ ખુંચી રહી છે અને એ યુનીવર્સીટીઓમાં જે બીન-ગોરા વીદ્યાર્થીઓ છે તેને કાઢવાની અને બન્ને યુનીવર્સીટીઓ તેઓને માટે બંધ કરવાની બનતી સઘળી પેરવીઓ થઇ રહી છે. આ નવી યુનીવર્સીટીનો હેતુ જો આજ વસ્તુ સિદ્ધ કરવાનો હોય તો એ પગલું ઘણુંજ અવનતી કરનારૂ ગણાય. કેમકે જ્યાં વર્ણભેદને બીલકુલ ઉત્તેજન નહિ મળવું જોઈએ અને સહન નહિ થવો જોઇએ ત્યાં તેને કાયમનું સ્થાન આપવામાં આવશે. ઓછામાં ઓછી વીદ્યાપીઠો પાસેથી તો એટલી આશા રખાવીજ જોઈએ કે એક સુધરેલા સમાજની વચ્ચે એક અસ્પૃશ્ય વર્ગ ઉભો થતો અટકાવવાને તે પોતાની સઘળી શકતી વ્યય કરશે. આ નવી યોજનાનો હેતુ એ વર્ગ ઉભો કરવાનો જણાય છે કેમકે તેનો ભારપુર્વક જણાવવામાં આવેલો પ્રાથમીક હેતુ, "સંપુર્ણપણે કેળવાયેલા એવા બીન-ગોરા દાકતરો ઉત્પન્ન કરવાનો છે કે જેઓ પોતાનાજ લોકોમાં અને પોતાનાજ લત્તાઓમાં કામ કરી શકે."

બીન-ગોરાઓને ચાલુ યુનીવર્સીટીઓમાં દાખલ થવાની બંધી કરવામાં નહિ આવે એવી કશી બાંહેધરી હોય તો આ પગલું આવકારદાયક ગણાય. પરંતુ એવી કશી બાંહેધરી આપી શકાય તેમ નથી અને આપવામાં આવે તો પણ "જગા નથી" એ બ્હાના હેઠળ વિકટ સ્થિતિમાંથી છટકવાની બારી તો મળી જ આવે. એટલે સવાલ એ છે કે આ નવી સંસ્થા સરકારની એપાર્ટહેડની યોજનાનું એક ભવ્ય સ્મારક બનવા સિવાય બીજું કશું થવાનું છે ખરૂં?

અમે કૃતઘ્ની થવા કે દેખાવા નથી ઇચ્છતા. સંભવીત છે કે આ યોજના પાછળનો

હેતુ તદ્દન શુદ્ધ હોય, છતાં તેને શંકાથી નિહાળવા માટે અમે ક્ષમા ચ્હાઇએ છીએ. ભુતકાળ અને વર્તમાનકાળના ઘણાજ કડવા અનુભોના કારણે એવી શંકાને માટે વાજબીપણું રહેલું છે.

નોંધ

શ્રી. અરવીંદ બાબુનું અવસાન

શ્રી. અરવીંદ બાબુનું અવસાન, જે ગયે અઠવાડીયે રેડીયોપરથી જાહેર થયું હતું, તેથી હીંદને જ નહિ પરંતુ દુનીયાને એક મહાન સંત આત્માની ખોટ થઇ છે. તેઓ પોતે સાધેલા આધ્યાત્મિક બળથી શાંતીના કાર્યમાં અનુપમ સેવા બજાવી રહ્યા હતા. થોડાજ સમય પર રમણ મહર્ષીનું પણ અવસાન થયું. તેઓ પણ એક સંત પુરૂષ હતા જેઓ આધ્યાત્મિક શકિતથી માનવજાતીનું ભાવિ દોરી રહ્યા હતા. આવા મહાન આત્માઓ એક પછી એક આ દુનીયાનો ત્યાગ કરી જવા લાગ્યા છે, જ્યારે ખરી રીતે તેઓની આજ સમયે ઘણી જ જરૂર છે. દુનીયાના ભવિષ્યને માટે એ અત્યંત અશુભસુચક છે. આજે જે અનિષ્ટ બળો કામે લાગેલાં છે અને સારા બળો અલોપ થતાં જાય છે એ જોઇ ધ્રુજારી છુટે છે. દુનીયાનો અંત નજીક આવેલો હોવાની એ ચોક્કસ આગાહી છે. શ્રી. અરવીંદની ટુંક જીવન રેખા અમારા વાચકોના લાભાર્થે આ અંકમાં અન્ય સ્થળે છાપીએ છીએ. તેની વીગતોને માટે દીલીપ કુમાર રોયના અંગ્રેજી પુસ્તક "અમંગ ધિ ગ્રેટ"ના આભારી છીએ.

ગોરાની સર્વોપરિતા પર નેશનલીસ્ટો

ગયે અઠવાડીયે પ્રીટોરીયા ઇસ્ટના બાય-ઇલેકશનમાં નેશનલીસ્ટ પાર્ટીના ઉમેદવાર ડો. જી. વોન આઇબર્સના ટેકામાં ભાષણ કરતાં જમીન ખાતાના પ્રધાન મી. સ્ટ્રાયડમે યુનાઇટેડ નેશન્સને ચેતવણી આપી હતી કે સાઉથ આફ્રીકા ગમે તે ભોગે યુનીયનમાં ગોરાની સર્વોપરિતા ટકાવી રાખશે. મી. સ્ટ્રાયડમ બોલ્યા :

"અમે યુનાઇટેડ નેશન્સને કહીએ છીએ કે, સાઉથ આફ્રીકામાં ગોરાની સર્વોપરિતા ટકાવી રાખવાને અમે અમારામાં લોહીનું છેલ્લું ટીપું રહેશે ત્યાં સુધી લડીશું. આ કરવાને મત આપવાનો હક અમારે અમારા હાથમાંજ રાખવો જોઇએ. જો યુરોપીયનો સત્તા પોતાના હાથમાં નહિ રાખે તો હીંદમાં જેવું બ્રીટીશોનું થયું તેવું સાઉથ આફ્રીકાવાસીઓનું થશે—માત્ર અટલો જ ફરક કે સાઉથ આફ્રીકાવાસીઓને યુનીયન સીવાય બીજુ કોઇ વતન નથી કે જ્યાં તેઓ ચાલ્યા જઇ શકશે. મી. સ્ટ્રાયડમે કહ્યું, કેપમાં યુરોપીયનો કરતાં કલર્ડો વધારે છે અને નીશાળોમાં યુરોપીયનો કરતાં કલર્ડ છોકરાંઓની સંખ્યા વધારે છે. પાંચ કે દસ વરસમાં કેપમાં યુરોપીયનો કરતાં કલર્ડ વોટરોની સંખ્યા વધી જશે જેને પરિણામે ટ્રાંસવાલ અને નાટાલમાં પણ બીન-ગોરાઓને મતાધિકાર આપવો પડશે. નેશનલીસ્ટોનો હેતુ કલર્ડોને ઇલાયદા મતપત્રકપર મુકીને તેઓનો મતાધિકાર મર્યાદિત કરવાનો છે અને તેમ કરી હીંદીઓને અને કલર્ડોને નાટાલ, ટ્રાંસવાલમાં મતાધિકાર કદી પણ ન મળે એવું કરવાનો છે.

મી. સ્ટ્રાયડમને 'સ્ટારે' આપેલો જવાબ

મી. સ્ટ્રાયડમના ઉપલાં ભાષણપર ટીકા કરતાં ડીસેમ્બર તા. ૯ ના અંકમાં જોહાનીસબર્ગનું 'સ્ટાર' લખે છે: "કલર્ડોના મતાધિકાર પર બોલતાં મી. સ્ટ્રાયડમે એક મહત્વની વસ્તુ કબુલ કરી છે અને પ્રચલિત હકીકતો પરથી એક વીચીત્ર વસ્તુ ઘટાવી કાઢી છે. તેમણે કહ્યું કેપના કલર્ડોને ઇલાયદા મતપત્રકપર મુકવામાં નેશનલીસ્ટોનો હેતુ એ છે કે કેપમાં કલર્ડોનો મતાધિકાર મર્યાદિત કરવો અને નાટાલ અને ટ્રાંસવાલમાં તેઓ મતાધિકાર કદી નહિ મેળવી શકે તેની સાવચેતી રાખવી. આ વસ્તુ ડો. મલાન અને મી. હેવેંગા એ કદી કબુલ નથી કરી. તેઓનો દાવો એવો છે કે તેઓ કલર્ડો પાસેથી કશું છીનવી નથી લેતા પરંતુ તેઓની પાસે હતું તેના કરતાં કંઈક વધારે આપી રહ્યા છે. મી. સ્ટ્રાયડમનું આ કથન તાજુબી પમાડનારૂં નથી. ઘણા લોકોને વહેમ હતો એ ખરો ઠરાવનારૂં છે. પરતુ મી. હેવેંગા આ બાબતમાં નેશનલીસ્ટો સાથે પોતે કરેલી સમજુતીનો જે બચાવ કરી રહ્યા છે તેને વધારે લુલો બનાવી દેનારૂં છે. ખરી વસ્તુ પરથી પડદો દુર કર્યો બાદ મી. સ્ટ્રાયડમે તેનુ કારણ આપ્યું. તેમણે કહ્યું, કેપમાં યુરોપીયનો કરતાં કલર્ડોની સંખ્યા વધારે છે અને પાંચ યા દસ વરસમાં યુરોપીયન વોટરો કરતાં કલર્ડ વોટરો વધી જશે. ખરી હકીકત એ છે કે, કેપમાં ૪૭,૯૦૪ કલર્ડો વોટ ધરાવે છે. એટલે કેપની કલર્ડ વસ્તીના ૫.૪ ટકા થયા; યુરોપીયન વોટરોની સંખ્યા ૫,૨૯,૪૦૪ની છે એટલે કે કેપની યુરોપીયન વસ્તીના ૫૮ ટકા વોટ ધરાવે છે. વળી ૧૯૨૧ બાદ યુરોપીયન વસ્તી બેવડી કરતાં વધી ગઇ છે. જ્યારે તેટલી જ મુદતમાં કલર્ડ વસ્તીમાં થોડીક જ વધ ઘટ થઇ છે પરંતુ આજે બરોબર ૧૯૨૧ માં હતી તેટલી જ છે. આ આંકડા નેશનલીસ્ટોનો કેસ સાવ તોડી પાડનારો છે અને મી. સ્ટ્રાયડમની ભયંકર આગાહી અસંત મુર્ખાઇભરેલી બનાવી દેનારા છે.

યુનીયનની બહારથી આવતા બીન-ગોરા વીદ્યાર્થીઓ પર પ્રતિબંધ

યુનીયનની બહારથી શીક્ષાભ્યાસ માટે આવતા આફ્રીકન વિદ્યાર્થીઓને યુનીયનની પ્રાથમિક, માધ્યમિક કે ઉચ્ચ શાળાઓમાં દાખલ કરવાના યુનીયન સરકાર તરફથી થએલા મનાઇ હુકમ પર 'ફોરમ' પત્રમાં ટીકા કરતાં સેનેટર એડગર બ્રુકસ લખે છે :

"....દુનીયામાં યુનીવર્સીટીઓ સ્થપાઇ ત્યારથી પરંપરાથી જાતી કે વર્ણના ભેદ સીવાય સઘળા વીદ્યાર્થીઓને માટે તે ખુલ્લી રહેતી આવેલી છે. યુનીવર્સીટીઓનું એ અભેદ્ય અંગ છે. કોઇ પણ મધ્યકાલિન યુનીવર્સીટી એવી જાતનો પ્રતિબંધ સ્વીકારે એ કલ્પી શકાતું નથી. આવી જાતનો પ્રતિબંધ મુકવાનું આઠસો વર્ષની "પ્રગતી" બાદ આ વીસમી સદીને માટે ઠરેલું છે. આપણે આશા રાખીએ....કે આ પ્રતિબંધ દુર કરવાને યુનીયનનો પ્રજામત યુનીયન સરકારપર સફળતાથી દબાણ લાવી શકશે. લોઢાનો પડદો હજુ સંપુર્ણ લગાડાયો નથી. બહારના ભાગોમાંથી ખાણો અને ખેતરોમાં મજુરી કરવાને આફ્રીકનો હજુ યુનીયનમાં દાખલ થઇ શકે છે માત્ર વિદ્યા લેવા આવવાનેજ તેઓને યુનીયનમાંથી બાતલ કરવામાં આવ્યા છે. આવી જાતનો નીર્ણય સાઉથ આફ્રીકાના દુશ્મનોને દુનીયા ભરમાં વીજયી કરનારો થઇ પડશે, જ્યારે યુનીયનના મીત્રોને શરમથી પોતાનું શિર નીચું નમાવવું પડશે!

કેનીયાનું ભાવિ

બ્રીટીશ પાર્લીમેન્ટના મજુર પક્ષના સભ્ય મી. ફેનર બ્રોકવેએ લંડનમાં એક સભામાં ભાષણ કરતાં પોતાની ઇસ્ટ આફ્રીકાની મુલાકાતનાં સંબંધમાં સુચન કરતાં કહ્યું કે, કેનીયાના ભાવિને વીષે હું બહુ આશાવાદી છું. ત્યાં હીંદીઓ અને આફ્રીકનો વચ્ચે મેં ઘણો જ સારો સંબંધ વર્તી રહેલો જોયો. ઇસ્ટ આફ્રીકામાં હીંદના હાઇ કમીશનર શ્રી. આપા પંત તેઓની વચ્ચે સંગઠન કરાવવામાં જે ફાળો આપી રહ્યા છે તેની જેટલી તારીફ કરીએ તેટલી ઓછી છે. ધારાસભામાં હીંદી અને આફ્રીકન પ્રતિનિધિઓ જાતી અને વર્ણભેદની સામેની લડતમાં હમેશાં અરસપરસ સહકારથી કામ લે છે. મી. બ્રોકવેએ એવી આશા દર્શાવી હતી કે અંતે કેનીયા, સાઉથ આફ્રીકાના વડા પ્રધાન ડો. મલાન જે નીતી સ્થાપી રહ્યા છે તેને નહિ અનુસરે પરંતુ લોકશાસન અને જાતીય એખલાસને માર્ગે વળશે.

ડો. રાલ્ફ બંચને મળેલું નોબલ પીસ પ્રાઇઝ

આ વર્ષે નોબલ પીસ પ્રાઇઝ જીતનાર ૪૬ વર્ષના અમેરીકન નીગ્રો ડો. રાલ્ફ બંચ છે. તે ગુલામના પૌત્ર છે અને પેલેસ્ટાઇનના સવાલમાં યુનાઇટેડ નેશન્સ તરફથી તેમને મીડીએટર નીમવામાં આવ્યા હતા. ડીસેમ્બર તા. ૧૦મીની સ્વીડનના રાજા ગસ્ટેવ તરફથી એ ઇનામ એનાયત કરવામાં આવ્યું ત્યારે ઓસ્લોની યુનીવર્સીટીનો હોલ પ્રતિષ્ઠિત જનોથી ચીકાર ભરાઇ ગયો હતો. હાજર થનારાઓમાં નોરવેના રાજા હાકોન, ક્રાઉન પ્રીન્સેસ મારથા, વડા પ્રધાન મી. ઇનાર ગરહાર્ડસન, નોરવેની સરકારના પ્રતિનિધિઓ અને લશ્કરી અમલદારો હતા. ડો. બંચે આભાર માનતાં જણાવ્યું કે આ માનનું મહત્વ મારા પોતાને માટે જ નથી પરંતુ સઘળા રંગવર્ણી લોકોને માટે છે. રંગવર્ણી પ્રજાને અને સમાનતાને જમીન આસમાનનું અંતર છે એવો જે કરોડો લોકોને કડવો અનુભવ થઇ રહ્યો છે તેઓને દુનીયાની ઉત્તરે આવેલા આ દેશે આશા અને પ્રોત્સાહન આપનારો બુલંદ અવાજ કર્યો છે.

હંગેરીની પાર્લામેન્ટે બેસાડેલો સુંદર દાખલો

વોરસો ખાતે ટુંક મુદતપર મળેલી શાંતી પરિષદની માગણી અનુસાર હંગેરીની પાર્લામેન્ટે "શાંતીના રક્ષણ માટેનો કાયદો" પસાર કર્યાનું જણાવાયું છે, એ પગલું લેનાર એ દેશ સૌથી પહેલો છે. પુર્વ જર્મની પણ એવો કાયદો પસાર કરશે એવું જણાવાય છે. હંગેરીના નવા કાયદા અનુસાર પ્રજાઓની શાંતીનો ભંગ કરવો એ ગુનો ગણાશે જેને માટે ૧૫ વર્ષની કેદની સજા થઇ શકશે અને મીલ્કત જપ્ત થઇ શકશે. કાયદો એવી રીતે ઘડવામાં આવ્યો છે જેથી યુદ્ધ થાય એવી કંઈ પણ ચળવળ સજાને પાત્ર ગુનો ઠરશે. દાખલા તરીકે ટોળે મળેલા લોકો અરસપરસ ઉશ્કેરણીની વાતો કરતા હશે તેને પણ યુદ્ધનો પ્રચાર ગણવામાં આવશે.

પરચુરણ

—કાબુલ ખાતેની બખ્તર સમાચાર સંસ્થાના જણાવ્યા પ્રમાણે ગયા નવેમ્બરની ૯મી પખ્તુનીસ્તાનની સરહદના ચોકીયાતોપર હુમલો કરવા પાકીસ્તાનનાં દળો બોઇકયુલાની જે છાવણી પર પખ્તુન દળોએ હુમલો કર્યો હતો, અને પરીણામે બન્ને પક્ષોનાં દળો વચ્ચે ભીષણ લડાઇ થઇ હતી. પાકીસ્તાન દળોએ નાનાં હથીયારો ઉપરાંત વધુ શકિતશાળી બંદુકોનો ઉપયોગ કર્યો હતો. પખ્તુન દળોએ પણ છેલ્લાં ૧૪ વર્ષથી તેઓ જે બંદુકો વાપરી રહ્યાં હતા તેનો ઉપયોગ કર્યો હતો.

—રાષ્ટ્રપતી ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ કાશમીરની મુલાકાતે ગયા હતા ત્યારે તેમણે લશ્કરના વીર યોદ્ધાઓને ચંદ્રકો એનાયત કર્યા હતા.

કેનીયા, યુગાન્ડામાં આફ્રિકનો અને હીંદીઓ

પ્રેસ ટ્રસ્ટ ઓફ ઇન્ડિઆનો એક સંદેશો જણાવે છે: કોલોનીયલ સેક્રેટરી સમક્ષ રજુ કરેલા ૮૦૦૦ શબ્દોના એક રીપોર્ટમાં બ્રીટનની પાર્લામેન્ટના મજુર પક્ષના મેમ્બર મી. ફેનર બ્રોકવેએ યુગાન્ડાના બ્રીટીશ પ્રોટેકટરેટમાં સરકાર અને પ્રજા વચ્ચે રહેલાં મોટાં અંતર વીષે સુચન કર્યું છે અને જણાવ્યું છે કે યુગાન્ડાનું આખું માનસ બદલી નાખવાની હવે તક આવી છે, પરંતુ એ ત્યારે જ થઇ શકશે જો નવી અને દૃઢ નીતી અખત્યાર કરવામાં આવશે, જે કરવાને યુગાન્ડાની રાજ્યસત્તા ધરાવતી સમીતીના સભ્યોમાં ફેરફાર થવો જોઇએ.

મી. બ્રોકવે જણાવે છે કે એ પ્રદેશમાં સ્વતંત્ર રાજ્યસત્તા સ્થાપવાનો સરકારે જાહેર કરેલો હેતુ સીદ્ધ કરવાની બે રીતો છે. પહેલી એ કે એકઝેકયુટીવ કાઉન્સીલમાં આફ્રીકનોને વધતી જતી સંખ્યામાં દાખલ કરવા. બીજી એ કે યુગાન્ડાની નેટીવ પાર્લામેન્ટની અને અન્ય પ્રાંતોમાં નેટીવ કાઉન્સીલોની સત્તામાં વધારો કરવો.

મી. બ્રોકવે કહે છે કે એમાંની ખરી રીત બીજી છે. કેમકે, એકઝેકયુટીવ કાઉન્સીલ એટલી પરદેશી ગણવામાં આવે છે કે ખુદ નેટીવ પાર્લામેન્ટે પણ તેમાં પોતાના સભ્યો નીમવાનું સ્વીકાર્યું નથી.

વધુમાં તે કહે છે કે આફ્રીકનોને મતાધિકાર વધારે આપવાની, તેઓની બાટાકા પાર્ટી અને યુગાન્ડા આફ્રીકન ફાર્મર્સ યુનીયનપરનો પ્રતિબંધ દુર કરવાની, વાણી સ્વાતંત્ર્ય આપવાની, ટ્રેડ યુનીયનોને ઉત્તેજન આપવાની અને કેળવણી, તંદુરસ્તી અને સામાજીક સગવડો વધારવાની જરૂર છે.

આફ્રીકનો અને હીંદીઓ વચ્ચે સંબંધ

હીંદીઓના સંબંધમાં મી. બ્રોકવે જણાવે છે કે, તેઓ જ્યાં ગયા ત્યાં આફ્રીકનોની હીંદીઓ સામેની એ ફરિયાદ સાંભળી હતી કે હીંદીઓ વેપાર, વાહન વ્યવહાર વીગેરેનો લગભગ ઇજારો ધરાવી રહ્યા છે. લગભગ દરેક દુકાન હીંદી માલીકીની છે. વાહન વ્યવહાર પણ મોટે ભાગે તેઓના હાથમાં છે.

વધુમાં તેમણે એ પણ જણાવ્યું કે આફ્રીકન સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો ઝાડની છાલની જગ્યાએ સ્ત્રીઓ પગથી માથા સુધી સુંદર પોષાકો પહેરતી અને પુરૂષો સફેદ વસ્ત્રો અથવા વીલાયતી ઢબના સુટો પહેરતા થયાં છે એ હીંદી વેપારીઓને જ પ્રતાપે.

એકંદરે આફ્રીકનો ખેતીનું કામ સારૂં કરે છે અને દુકાનોની અંદરનું, દરજીનું, સુથારનું વીગેરે કામ સારૂં કરે છે. પરંતુ વેપારની તેઓનામાં આવડત નથી.

મી. બ્રોકવે કહે છે કે હીંદીઓ અને આફ્રીકનો વચ્ચે સમજુતી થવાની ઘણી જ જરૂર છે.

વધુમાં તે જણાવે છે કે કેનીયામાં આફ્રીકનો અને હીંદીઓ વચ્ચે ઘણો સારો સંબંધ છે. નયરોબીના હીંદીઓ, જેઓ યુગાન્ડામાં મોટો વેપાર કરે છે, તેઓ એવોજ સંબંધ યુગાન્ડામાં પણ સ્થપાય તેને માટે બનતું સઘળું કરવા કબુલ થયા છે.

કુદરતી ઉપચારો

(લેખક: મી. રોબર્ટ લોરેન્સ મેકકીબન)

[૧૪૦ (એ) કમીશનર સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગના મી. રોબર્ટ લોરેન્સ મેકકીબનની કુદરતી ઉપચારોપરની લેખમાળાનો આ લેખ પ્રસિદ્ધ કરીએ છીએ. કુદરતી ઉપચારો સંબંધી વાંચકો કંઇ પણ પ્રશ્ન પુછવા અથવા સલાહ ઇચ્છતા હોય તો તેનો જવાબ મી. મેકકીબન આ પત્રદ્વારા આપશે.—ઇ.ઓ.]

એલ્યુમીનીયમ એ ઝેર છે

માટીના એક મુખ્ય અંગ તરીકે એલ્યુમીનીયમ પૃથ્વીપરના અઢળક પદાર્થોમાં એક છે, પરંતુ તેનો ગુણ એવો છે કે વિજળીક પ્રયોગોથી તેની શોધ કર્યા વિના તેના શુદ્ધ મુળ સ્વરૂપમાં તે મેળવી શકાતું નથી. પરંતુ એ ધાતુની શોધ થઇ ત્યારથી એલ્યુમીનીયમની વસ્તુઓ એટલા જથામાં કારખાનાઓ બનાવી રહ્યા છે કે આજે જીવનના ઉપયોગની બીજી અનેક વસ્તુઓ ઉપરાંત એલ્યુમીનીયમના વાસણો, ચમચા, કાંટાં વિગેરે પાર વગરના થઇ પડયાં છે.

અનાજ સાથેના અને ખાવાની વસ્તુઓ બનાવવા સાથે તેનો શું સંબંધ છે તેના પરથી એલ્યુમીનીયમના ગુણની પરિક્ષા કરવાની છે. આપણા શરીરને આપણા ખોરાક સાથે નિકટ સંબંધ રહ્યો છે કેમ કે માંસ, હાડકાં, સ્નાયુઓનું તેનાથી ઘડતર થાય છે.

કુદરતે એવું કર્યું છે કે કેટલીક વસ્તુઓ જે મુળ સ્વરૂપમાં હોય છે તેને તેમાંથી જુદી પાડી શકાતી નથી. આથી તેની અંદર રહેલાં જોખમને વિષે સાવચેતી રાખવી જોઇએ. કુદરતે એલ્યુમીનીયમ એટલું બધું કેમ બનાવ્યું હશે અને છતાં તે તેના મુળ સ્વરૂપમાં મેળવવું કેમ એટલું બધું મુશ્કેલ હશે?

એલ્યુમીનીયમના વાસણોમાં રાંધવાથી નુકસાન કેમ થાય છે તેના ઔષધશાળાએ કારણો બતાવેલાં છે.

એલ્યુમીનીયમ ધાતુ ખોરાક સાથે ભળવાથી પારખી નહિ શકાય એ રીતે શરીરમાં ધીમું ઝેર દાખલ કરનારી છે. આ વસ્તુની વીસ વર્ષપર અમેરીકામાં શોધ થઇ હતી અને તેથી મોટો ખળભળાટ મચ્યો હતો. તેના મોટા કારખાનાવાળાઓને એવી હકીકતનો પ્રચાર થાય એ રૂચ્યું નહિ અને તેથી તેઓએ તેને દાબી દેવાનો અથવા તો ખોટી ઠરાવવાનો બનતો પ્રયાસ કર્યો.

હકીકત એ છે કે એલ્યુમીનીયમ ખોરાકની અંદર રહેલા અમુક ક્ષારોને આકર્ષનારૂં છે. એ ક્ષારો તંદુરસ્તીને માટે ઘણા આવસ્યક છે પરંતુ એ ક્ષારોવાળું અનાજ એલ્યુમીનીયમના વાસણોમાં રાંધવામાં આવે ત્યારે એ ક્ષારો એલ્યુમીનીયમ ધાતુના સંબંધમાં આવવાથી એલમ (ફટકડી) અને એલ્યુમીનીયમ હાઇડ્રોકસાઇડ નામનો ઝેરી પદાર્થ તેમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. જેથી અનાજમાંથી તંદુરસ્તીને ઉપયોગી ક્ષારો નાશ પામે છે એટલુંજ નહિ પરંતુ એ ક્ષારો ઝેરી બની જાય છે.

ફટકડીનું નામ સૌ કોઇ જાણે છે પરંતુ એ શું છે એ સઘળા જાણતા નથી. તેનાથી ચામડાંને રંગી શકાય છે એ આપણે બધા જાણીએ છીએ. પરંતુ તેના કરતાં વિશેષ થાય છે. માણસના શરીરને તે કેટલી અસર કરે છે? બ્લેકવુડની મેન્યુઅલ ઓફ મટીરીયા મેડીકામાં જણાવ્યું છે કે, ફટકડી અત્યંત કબજીયાત કરનારી છે અને લોહીને અને ચામડીની અંદરના રસોને ઘટ કરી નાખનારી છે અને બારીક રગોને સંકોચનારી છે. સામાન્ય રીતે ચામડી અને તેની અંદરના પડોને કઠણ કરનારી છે. શરીરની અંદરના સઘળા રસોને સુકવી દેનારી છે પરિણામે આંતરડાં કામ કરતાં અટકે છે અને કબજીયાત થાય છે. અને શરીરમાં વાયુ થઇ જાય છે.

એલ્યુમીનીયમ હાઇડ્રોકસાઇડ નામનો પદાર્થ થાય છે જેથી પણ શરીર ઉપર ઉપર જણાવેલીજ અસર થાય છે. શરીરના સ્નાયુઓ ખોટાં થઇ જાય છે.

બોરીકનું હોમીયોપથીક મટીરીયા મેડીકાનું મેન્યુઅલ જણાવે છે કે ફટકડીથી શરીરના સઘળા ભાગોમાં સ્નાયુઓ નબળા પડી જાય છે. જીભ, ગુદા, મુત્રાશય વિગેરે પણ કોમળ ભાગો કઠણ થઇ જાય છે. ચામડી સુકાઇ જાય છે, મન શીથીલ થઇ જાય છે અને જીભમા કેનસર થાય છે.

ગ્રેટ બ્રીટનની કેન્સર રીસર્ચ ફાઉન્ડેશને બતાવ્યું છે કે ખોરાકમાં બાય કારબોનેટ ઓફ સોડા (કુકીંગ સોડા) નાખવાથી તે એલ્યુમીનીયમમાં ભળે તો તેમાંથી નેવું ગણું એલ્યુમીનીયમ હાઇડ્રોકસાઇડ ઉત્પન્ન થાય છે. ૯૦ ટકા નહિ પણ ૯૦ ગણું. ફાઉન્ડેશને જાહેર પ્રજાને ચેતવણી આપેલી છે કે કેન્સરના કારણ સાથે એલ્યુમીનીયમને પણ સંબંધ રહેલો હોવાનું માનવામાં આવે છે. જે ગૃહીણીઓ શાક વહેલું રંધાઇ જાય અને સુંવાળું થાય એથી તેમાં સોડા નાખવાની મુર્ખાઇ કરે છે અને તે વળી ખાસ કરી એલ્યુમીનીયમના વાસણમાં, તેઓએ યાદ રાખવું ઘટે છે કે તેઓ અજાણપણે પોતાના તેમજ પોતાના આખાં કુટુંબના શરીરમાં ઝેર નાખે છે.

અમેરીકામાં કેટલાંક વર્ષપર અખતરા પરથી જાણવામાં આવ્યું હતું કે પેટના આંતરડાની કેટલીક ફરીયાદો જેનું કારણ જાણી શકાતું નહોતું તે એલ્યુમીનીયમના વાસણોનો ઉપયોગ બંધ કર્યા બાદ છ માસમાં દુર થઇ હતી. પરંતુ દરદીઓ સાજા થયા તે પહેલાં એલ્યુમીનીયમથી પક્ષઘાત થતી હોવાનું પણ જણાવાયું છે, એ પરથી જોતાંએમ માનવાને સબળ કારણ છે. યુદ્ધ બાદ એલ્યુમીનીયમના વાસણો મોટા પ્રમાણમાં બજારમાં આવ્યા બાદ પોલીયોનો ઉપદ્રવ ફાટી નીકળ્યો તેનું કારણ એલ્યુમીનીયમનું ઝેર હોવું જોઇએ

યુદ્ધ દરમીયાન એવાં વાસણો ભાગ્યે જ મળી શકતાં હતાં. હકીકતમાં ઘણા દેશોમાં તો તે બોમ્બરો અને ફાઇટર પ્લેનો બનાવવાના ઉપયોગમાં લેવાયું હતું. પરંતુ યુદ્ધનો અંત આવ્યો કે તુરત બોંબરો બનાવાતા બંધ થયા અને એલ્યુમીનીયમ રાંધવાના વાસણો બનાવવાના ઉપયોગમાં લેવાયું.

હું એમ કહેવા નથી માગતો કે રાંધવાના વાસણોજ પોલીયોના ઉપદ્રવનું કારણ હતાં. પરંતુ એથી થતાં ઝેરના કારણે પોલીયોના કારણોના સંશોધકોએ આ દિશાએ પણ સંશોધન

કરવાને સબળ કારણ છે. રસીઓ બનાવવાને માટે ઝેરી પદાર્થોની શોધમાં વખત ગુમાવવા કરતાં એ વધારે ઉપયોગી ગણાશે. જાતી અનુભવપરથી હું એટલું જાણું છું કે કબજીયાત, ચામડીના રોગો, પેટના આંતરડાના રોગો, ઝાળસ, ઇન્ફલુએંઝા, માથામાં શરદી, બાળકોમાં વાયુ, પેટનો દુઃખાવો, ચરબી વધવી એ સઘળાને એલ્યુમીનીયમ સાથે સંબંધ રહેલો છે.

હું પોતે મારા ઘરમાં પાણી ઉકાળવાને કે પાણીના વાસણના ઢાંકણ તરીકે પણ એલ્યુમીનીયમના વાસણનો ઉપયોગ નજ કરૂં. એલ્યુમીનીયમના વાસણોના વર્ષોથી થતા ઉપયોગથી થએલું નુકસાન અને તેને ફેંકી દઇ સ્ટેનલેસ સ્ટીલના, કે ફાયરપ્રુફ ગ્લાસના અથવા સારી જાતના કોઠીના વાસણનો ઉપયોગ કરવાથી થએલા ફાયદા મારી નજરે મેં જોયા છે. જેઓએ ભૂતકાળમાં એલ્યુમીનીયમના વાસણોનો ઉપયોગ કર્યો છે તેઓને પણ મારી એજ સલાહ છે. આખર જતાં તે સસ્તા પડે છે અને તંદુરસ્તીને જે ફાયદો થાય છે તેનું નાણાથી માપ આંકી નહિ શકાય.

એલ્યુમીનીયમની બુરી અસરના જેઓ ભોગ થઇ પડેલા હોય તેઓને મારી સલાહ એ છે કે તેઓએ હોમીયોપથીની યોગ્ય દવા લેવી જોઇએ. સામાન્યપણે પંદર દિવસે કે મહિનામાં એકવાર "એલ્યુમીનીયમ મેટેલીશીયમ ૩૦ કે ૨૦૦" અથવા "એલ્યુમેન ૩૦" અથવા "એલ્યુમીના ૩૦ કે ૨૦૦"નો એક ડોઝ લેવાથી ઘણીજ રાહત મળશે. પરંતુ જેઓને તેનું જ્ઞાન નહિ હોય તેઓએ હોમીયોપથીના દાકતરની સલાહ લઇ ઉપરોક્ત અથવા તે જણાવે તેવી બીજી દવાઓનો પ્રયોગ કરવો જોઇએ.

પોલીસ તેઓને ત્રાસ પમાડી રહ્યા છે. ગોરા ફારમરો અને નેશનલીસ્ટ રાજદ્વારીઓ ઘુમરાણ કરી રહ્યા છે અને પ્રત્યેક ગોરાને હથીયાર આપવાની માગણી કરી રહ્યા છે.

ઓરેંજફ્રીસ્ટેટના એગ્રીકલ્ચરલ યુનીયન અને હેરીસ્મીથ ફારમર એસોસીએશને પ્રધાનોપર તારો કરી રીઝર્વમાં સખત પગલાંથી કામ લેવાની માગણીઓ કરી છે.

—•—

પરચુરણ

—ભારતે કોરીયામાં ઉપયોગ કરવા સંયુક્ત રાષ્ટ્રોને આપેલી એક તબીબી રાહત ટુકડી કોરીયાના પુસાન બંદરે પહોંચી ગઇ છે. પોતાના સાધનો સાથેની આ હીંદી ટુકડી ૨૬ અધિકારીઓ અને ૩૦૦ જેટલા બીજી કક્ષાના માનવીઓની બનેલી છે.

—૧૯૫૦ના સપટેમ્બરમાં પુરા થતા વર્ષમાં હીંદની રેલ્વેમાં ૫૨ ખુન, ૨૧૬ લુટફાટ, ૬,૮૬૯ ચોરીના કીસ્સા બનવા પામ્યા હતા. આમાના લગભગ બધાજ ખુનો કોમીવાદને કારણે થયા હતા.

—જામનગરના નીવાસી શાહ ચમનલાલ જગજીવનના સુપુત્ર રમેશચંદ્રના સ્મરણાર્થે શ્રી. રતિલાલ મફાભાઈ શાહ કૃત "ત્રિશલાનંદન મહાવીર" નામનું પુસ્તક જૈન મુનિમહારાજો, ઉપાશ્રયો, જૈનશાળાઓ, જાહેર પુસ્તકાલયો વગેરેને ભેટ આપવાનું છે તો આપની નકલ નીચેના સરનામેથી તાત્કાલીક મંગાવી લેવા વીનતિ છે. નકલો પુરી થયા બાદ જવાબ આપવાનું બની શકશે નહિ. મંગાવવાનું ઠીરનામુ
છોટાલાલ માનસિંહ કામદાર, બી એ.,
વાંકાનેર (સૌરાષ્ટ્ર)., ઈંડીઆ.

વીટઝીઝહુકનો મામલો

ન્યાય ખાતાના પ્રધાન મી. સી. આર. સ્વાર્ટે જાહેર કર્યું છે કે વીટઝીઝહુક રીઝર્વમાં આફ્રીકનો અને પોલીસ વચ્ચે થએલાં રમખાણની તપાસ કરવા સરકારે એક કમીશન નીમવાનો ઠરાવ કર્યો છે. કમીશનના સભ્યોના નામ હવે પછી જાહેર કરવામાં આવશે.

મીસીસ માર્ગરેટ બેલીંજરે ન્યાયાધીશના પ્રમુખપદે તપાસ કરવાની માગણી કરી હતી અને એફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના માજી પ્રમુખ ડો. એ. બી. ખુમાએ તેને અનુમોદન આપ્યું હતું.

દરમીયાનમાં રીઝર્વમાં રમખાણમાં સંડોવાયેલા સઘળા લોકોની ધરપકડ કરવા પોલીસ પુર જોસથી કામ કરી રહી છે. ગયાના આગલાં અઠવાડીયાની આખરી સુધીમાં ૩૧ આફ્રીકનોને પકડવામાં આવ્યા હતા. તેઓમાંના ઘણા ખરા ઘાયેલ થએલા છે અને ઇસ્પીતાલમાં પડેલા છે.

સત્તાધીશો જણાવે છે કે ૮૦ જેટલા આફ્રીકનોને રમખાણમાં ગોળીના જખમો થયા હોવા જોઇએ. મરણની સંખ્યા ૧૩ આફ્રીકનોની જણાવવામાં આવે છે અને બે પોલીસ માર્યા ગયા હતા તે વધારાના.

ઘણા આફ્રીકનોને જાહેરમાં મારફાડ કરવાના આરોપ માટે કોર્ટ સમક્ષ ખડા કરવામાં આવ્યા હતા અને તેઓના કેસની મુદત પડી છે. વધારામાં ગવરનર-જનરલ ગયાના આગલાં અઠવાડીયામાં ૧૪ આફ્રીકનો, જેઓને વિષે એવું કહેવામાં આવે છે કે તેઓને છુટા રહેવા દેવા એ જાહેર શાંતીને જોખમ ભરેલું છે, તેઓને પકડી વગર તપાસે ત્રણ મહીના સુધી કેદ કરવાનો ગવરનર-જનરલે હુકમ કર્યો છે.

ગવરનર-જનરલના હુકમનામાપર નેટીવ એફેર્સના પ્રધાન ડો. વરવુઅર્ડે પણ સહી કરી છે. આ હુકમ નાટાલ કોડ ઓફ નેટીવ લોની કલમ ૮ અને ૧૯૨૭ નાં નેટીવ એડમીનીસ્ટ્રેશન એકની કલમ ૧ ની રૂએ બજાવવામાં માં આવ્યો છે. ચૌદે આફ્રીકનોને બ્લોમફન્ટીનની જેલમાં પુરી રાખવાનું ફરમાવાયું છે.

રીઝર્વના ૮૦૦૦ વસનારાઓમાંના ઘણાખરા હજુ ટેકરીઓમાં છુપાઇ રહ્યા છે અને તેઓના ઝુંપડાં ખાલી પડેલાં છે. તોફાન પછી સ્ત્રીઓ અને બાળકો પણ પુરૂષો સાથેજ નાસી જઇ પહાડોમાં છુપાઇ રહ્યાં છે.

એફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના આશ્રય નીચે એફ્રિકન સ્ત્રીઓની પરિષદ ટ્રાંસવાલમાં મળી હતી જેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે વીટઝીઝહુકમાં બનેલા બનાવને તેઓ ખેદ અને ગુસ્સાની લાગણીથી જુએ છે. "અમારા ભાઇઓ અને બહેનોપર ગોળીઓ ચલાવવામાં આવી તેનો અમે સખ્ત વીરોધ કરીએ છીએ અને રીઝર્વમાંથી પોલીસને તુરતજ દુર કરવામાં આવે એવી માગણી કરીએ છીએ. અમે તપાસનું એક કમીશન નીમાય અને તેનાપર આફ્રિકન નેતાઓનું પ્રતિનિધિત્વ હોવું જોઇએ એવી માગણી કરીએ છીએ.

આફ્રીકનોની જમીનની જરૂરીયાતો તપાસ થતાં સુધી ઢોરો ઓછા કરાવવાનું તુરત બંધ કરવાની અમે માગણી કરીએ છીએ.

પાકીસ્તાનને તુર્કીની ચેતવણી

'આકસાન' પત્ર જેના તંત્રી તુર્કીના માજી પરદેશ મંત્રી છે. તેણે પાકીસ્તાનને ચેતવણી આપી છે કે તેણે તુર્કીમાં ધર્મનો પ્રચાર નહિ કરવો. નવેમ્બર તા. ૧૨ મીના અંકમાં "મુસ્લીમ મીશનરીઓ" એ મથાળાં નીચે તે લખે છે: અમે સમજીએ છીએ તે મુજબ મીશનરીઓનું કામ પોતાના ધર્મના સિદ્ધાંતો તેનો જંગલોમાં વસનારા અસલી લોકોમાં પોતાના જાનના જોખમે પ્રચાર કરવાનું હોય છે ઇસ્લામને કોઇ મીશનરીઓ નથી. વળી તુર્કો જેવી પ્રજા, જે પોતાનો ધર્મ બરોબર સમજે છે, તેને કોઇ પણ મીશનરીઓનાં શિક્ષણની શી જરૂર હોય? તેમ છતાં અમે જોઇએ છીએ કે આ દેશમાં વખતો વખત યા તો અમને ધર્મ શીખવવા અથવા તો મુસ્લીમોનું સંગઠન કરવા મીશનરીઓ આવ્યા કરે છે. આ મીશનરીઓ અમારાં પ્રિય મીત્ર પાકીસ્તાનથી આવે છે. અમે આ લોકોને આવકાર આપીએ છીએ અને અમારા દેશમાં બધું જોવાને તેઓને આમંત્રણ આપીએ છીએ. પરંતુ આ મીત્રોની ઉકતીઓપરથી અમે જોઇએ છીએ કે અમારા અરસપરસ ઉંડા પ્રેમ છતાં અમારા વીચારોમાં ઘણો ભેદ છે.

તુર્કો મુસ્લીમ છે, પરંતુ તુર્કીનું રાજ્ય ધર્મના નહિ પરંતુ દીવાની કાયદાઓથી ચાલે છે. અમે કુરાનમાં માનીએ છીએ. પરંતુ તુર્કીના કાયદા વડી રાષ્ટ્રીય ધારાસભા તરફથી પ્રજાકીય અને આધુનીક જરૂરીયાતો મુજબ પસાર કરવામાં આવે છે. શક્ય છે કે પાકીસ્તાનીઓથી આ વસ્તુ સમજી નહિ શકાય

તુર્કી મુસ્લીમ છે પરંતુ તુર્કી રાજયના આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધમાં ધર્મને કશી લેવા દેવા નથી. મતલબમાં, મુસ્લીમ નહિ હોય તેવા કોઇ પણ દેશને અમે અમારો દુશ્મન નથી ગણતા. તેમ એક દેશ મુસ્લીમ હોય તેટલાજ માત્ર કારણ સર અમે તેની સાથે કશા કોલકરારો કરતા નથી.

અમારા કાયદાઓની જેમ અમારા રાજકીય અને આર્થીક સબંધો પણ કોઇ પણ ધર્મની અસરથી મુક્ત છે. અમને ખાત્રી છે કે જુના વખતમાં પ્રજાઓ ધર્મના બંધનથી જોડાતી હતી એ રિવાજો ફરી પાછા દાખલ થવા અશક્ય છે. અમે માનીએ છીએ કે ઇસ્લામી પ્રજાઓનું કેવળ ધર્મના પાયાપર સંગઠન કશા કામનું નથી એટલુંજ નહિ બલ્કે નુકસાનકારક છે. ખ્રીસ્તી પ્રજાઓનું સંગઠન અમારી સામે આવી પડે તો અમે શું કરીએ? ૫૦૦ વર્ષ થયાં દેશ દેશો વચ્ચેનાં સંબંધો બીન-ધાર્મીક પાયાપર સ્થપાતા આવેલા છે. તેના દાખલા ટાંકવાની કશી જરૂર રહેતી નથી, સારી રીતે જાણીતી વાત છે.

અમે પાકીસ્તાનને બહુ ચાહીએ છીએ અને દરેક ક્ષેત્રમાં તેની સાથે સહકાર બાંધવા અને મૈત્રીભર્યો સંબંધ દ્રઢ કરવા તૈયાર છીએ પરંતુ એટલી શરતે કે, પાકીસ્તાનના પ્રતિનિધિઓ તુર્કીમાં ધર્મનો પ્રચાર કરતાં અટકે. અમારા અતિ પ્રિય પાકીસ્તાનીઓ પણ અમારા આંતરિક વ્યવહારમાં દખલ કરે એ અમે સહી નહિ શકીએ.

શ્રી. અરવીંદ બાબુનું અવસાન

શ્રી. અરવીંદ બાબુનું પોંડીચરીમાં તેમના આશ્રમમાં અવસાન થયાના ખબર ગયા અઠવાડીયાનાં મંગળવારે રેડીયોપર જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. હીંદે પેદા કરેલા થોડા એક મહાન સંતોમાંના તેઓ એક ગણાતા હતા.

તેમનો જન્મ ૧૮૭૨ નો ઓગસ્ટની તા. ૧૫ મીના થયો હતો. ૧૮૭૯ માં સાત વર્ષની વયે તેમના બે મોટા ભાઇઓની સાથે તેમને વિદ્યાભ્યાસ માટે ઇંગ્લાંડ લઇ જવામાં આવ્યા હતા, જ્યાં તેઓ ચૌદ વરસ રહ્યા હતા. તેમને મેંચેસ્ટરમાં એક અંગ્રેજ કુટુમ્બ માં ઉછેરવામાં આવ્યા અને ૧૮૮૫માં સેન્ટપોલ્સ સ્કુલમાં મુકવામાં આવ્યા. ત્યાંથી સીનીયર કલાસીકલ સ્કોલર શીપ મેળવી ૧૮૯૦ માં કેંબ્રીજની કીંગ્સ કોલેજમાં જોડાયા. અને ત્યાં બે વરસ અભ્યાસ કર્યો.

એજ સાલમાં ઇન્ડિઅન સીવીલ સર્વીસ માટેની ખુલ્લી હરીફાઇમાં તે પાસ થયા. પરંતુ બે વરસના પ્રોબેશન બાદ તેઓ પરિક્ષા આપવાનું ચુકયા જેથી સર્વીસ માટે તેમને નાલાયક ઠરાવાયા.

આજ વખતે વડોદરાના ગાયકવાડ લંડનમાં હતાં. શ્રી. અરવીંદ તેમને મળ્યા અને વડોદરા રાજ્યમાં સીવીલ સર્વીસમાં નીમણુક મેળવી ૧૮૯૩ ના ફેબ્રુઆરીમાં લંડન છોડયું.

૧૮૯૩ થી ૧૯૦૬ સુધીના ૧૩ વરસ શ્રી. અરવીંદે વડોદરાની સર્વીસ માં ગાળ્યા. પ્રથમ રેવન્યુ ખાતાંમાં અને મહારાજાના મંત્રી તરીકે અને પાછળથી વડોદરાની કોલેજમાં અંગ્રેજી ના પ્રોફેસ તરીકે અને પછી વાઇસ-પ્રીન્સીપાલ તરીકે કામ કર્યું.

સ્વ-સંસ્કૃતિનાં વર્ષો

આ વર્ષો સ્વ-સંસ્કૃતિનાં, સાહિત્ય ની પ્રવૃત્તિના—હતા, કેમ કે પોંડીચરી માં પાછળથી પ્રસિદ્ધ થએલી તેમની ઘણી ખરી કવિતાઓ એજ વખતે લખાઇ હતી અને પોતાના ભવીષ્યના કાર્યની તૈયારીઓ થઇ હતી. તેમના પીતાની ખાસ સુચનાથી ઇંગ્લાંડમાં તેમને હીંદ કે પુર્વની સંસ્કૃતિનો પાશ પણ લાગવા દીધા વિના કેવળ પશ્ચિમ નીજ કેળવણી આપવામાં આવી હતી.

ઇંગ્લાંડમાં શ્રી. અરવીંદના વિદ્યાભ્યાસે તેમને પ્રાચીન, મધ્યકાલીન અને અર્વાચીન યુરોપીયન સંસ્કૃતિનું બહોળું જ્ઞાન આપ્યું. ગ્રીક અને લેટીનના તે બહોશ સ્કોલર બન્યા. મેંચેસ્ટરમાં બાળપણમાંજ ફ્રેંચ શીખ્યા હતા અને ગોય અને ડાન્ટેનો તેની મુળ ભાષામાંજ અભ્યાસ કરવા પુરતી જર્મન અને ઇટાલીયન ભાષાઓનો પણ અભ્યાસ કર્યો હતો. કેમ્બ્રીજમાં ટ્રીપોસની પરિક્ષામાં તે પહેલા વર્ગમાં પાસ થયા અને ઇન્ડિઅન સીવીલ સર્વીસ માટે ગ્રીક અને લેટીનમાં રેકોર્ડ માર્ક મેળવ્યા હતા.

વડોદરામાં પુર્વની સંસ્કૃતિની ખોટ પુરી પાડવા તેમણે સંસ્કૃતનો અભ્યાસ કર્યો અને કેટલીક હીંદની જુની અને વર્તમાન સંસ્કૃતિનો ભાવ ગ્રહણ કરી લીધો. આ વર્ષોનો છેવટનો ઘણો ખરો ભાગ તેમણે મુંગી રાજકીય પ્રવૃત્તિમાં ગાળ્યો હતો. કેમકે વડોદરા રાજ્યની નોકરીના કારણે કશી જાહેર પ્રવૃતી તેમનાથી થઇ શકે તેમ નહિ હતું. ૧૯૦૫ માં બંગાળના ભાગલા સામેની ચળવળ શરૂ થઇ ત્યારે તેમને વડોદરાની નોકરી છોડવાની તક મળી અને રાજકીય પ્રવૃત્તિમાં ખુલ્લી રીતે ઝંપલાવ્યું.

૧૯૦૬ માં તેમણે વડોદરા છોડયું અને કલકત્તામાં નવી સ્થપાયેલી બંગાળની રાષ્ટ્રિય કોલેજના પ્રીન્સીપાલ બન્યા.

આઠ વરસની રાજકીય પ્રવૃત્તિ

૧૯૦૨ થી ૧૯૧૦ સુધીના આઠ વરસ શ્રી. અરવીંદે રાજકીય પ્રવૃત્તિમાં ગાળ્યા. આ વખતનો પહેલો અરધો ભાગ તેમણે પડદા પાછળ રહી અન્ય સાથીઓ સાથે સ્વદેશી ચળવળનું કામ કર્યું. હીંદની રાષ્ટ્રિય કોંગ્રેસની લગામ એ વખતે વીનીત (મોડરેટ) પક્ષના હાથ માં હતી. ૧૯૦૬ માં વધારે ઉગ્ર સ્વરૂપમાં લડત ચલાવવાને બારી ખુલી એટલે શ્રી. અરવીંદ બંગાળમાં આવ્યા અને નવા સ્થપાયેલા પક્ષમાં જોડાયા. એ પક્ષ વધારે ઉગ્ર હતો પરંતુ તેની સંખ્યા નાની હતી. અને નવોજ સ્થપાયેલો હેઇ કોંગ્રેસમાં તેણે હજુ બાહુ વગ મેળવી નહોતી. આ પક્ષનો રાજકીય સિદ્ધાંત અસહકારનો હતો પરંતુ અપરિપક્વ સ્થિતિમાં હતો. કોંગ્રેસની સબજેક્ટસ કમીટીની ખાનગી બેઠકોમાં વીનીત પક્ષના નેતાઓ સાથે બીનઅસરકારક ઝપાઝપી કરતાં તે આગળ વધી શકયો નહોતો.

શ્રી. અરવીંદે બંગાળમાં એ પક્ષના નેતાઓને એ વખતના લોકમાન્ય મહારાષ્ટ્રિ નેતા ટીળકનાં નેતૃત્વ નીચે ચોકસ કાર્યક્રમ સાથે અખિલ ભારતીય પક્ષ તરીકે બહાર પડી, વીનીતો, જે કોંગ્રેસનું એ સમયે નેતૃત્વ ધરાવતા હતા, તેઓને હઠાવી કોંગ્રેસને તેમજ દેશને કબજે કરી લેવા સમજાવ્યું.

આ રાષ્ટ્રવાદીઓ—જેઓને મોડરેટો એકસ્ટ્રીમીસ્ટો તરીકે ઓળખાવતા હતા —અને મોડરેટો વચ્ચેની ઝપા ઝપીનો મુળ ઇતિહાસ હતો. અને બે વર્ષના ગાળામાં હીંદનું રાજકીય સ્વરૂપ તેણે સદંતર બદલી નાખ્યું હતું.

સ્વરાજ્યની ચળવળ

આ નવા જન્મેલા રાષ્ટ્રવાદી પક્ષે વીનીત પક્ષના, ક્રમે ક્રમે સુધારા કરી અનિશ્ચિત મુદતે મેળવવામાં આવનાર સંસ્થાનિક સ્વતંત્રતાના કાર્યક્રમ સામે પોતાનું સ્વરાજ્યનું ધ્યેય મુક્યું અને આ યરલેન્ડમાં સીનફીનોએ જેવો કાર્યક્રમ સફળતાથી પાર પાડયો હતો તેવી જાતનો કાર્યક્રમ રજુ કર્યો. આ નવા પક્ષની નીતી સ્વાવલંબી બનવાની હતી. તેનો હેતુ એક તરફથી પ્રજાને મજબુત બનાવવાનો અને બીજી તરફથી સરકારનો સંપુર્ણ બહિષ્કાર કરવાનો હતો. બ્રીટીશ અને પરદેશી માલનો બહિષ્કાર કરી સ્વદેશી ઉદ્યોગોને ઉત્તેજન આપવું, બ્રીટીશ અદાલતોનો બહિષ્કાર કરી તેને બદલે પંચાયતોથી તકરારોનું સમાધાન કરવાની રૂઢી સ્થાપવી, સરકારી યુનીવર્સીટીઓ, કાલેજોનો બહિષ્કાર કરવો અને તેને બદલે આખા દેશમાં રાષ્ટ્રિય કોલેજો અને નિશાળો સ્થાપવી, પોલીસ અને સંરક્ષણનું કામ કરવાને યુવાનોનું એક દળ સ્થાપવું, અને જરૂર જણાય ત્યાં સત્યાગ્રહ કરવો, આ એ પક્ષનો કાર્યક્રમ હતો.

શ્રી. અરવીંદે કોંગ્રેસનો કબજો લેવા ની અને તેને દેશની રાષ્ટ્રિય ચળવળનું કેન્દ્ર બનાવવાની અને રાજ્યમાં એક જુદું પ્રજાકીય તંત્ર ઉભું કરી આઝાદી ની લડત આખર સુધી ચલાવવાની આશા રાખી હતી. આ નવા પક્ષને તેમણે દૈનિક પત્ર 'વંદેમાતરમ' જેના પોતે એ વખતે કામચલાઉ તંત્રી હતા, એ પત્રનો કબજો લઇ તેને પક્ષનું સત્તાવાર પત્ર બનાવવા સમજાવ્યું. ૧૯૦૭ માં એ પત્ર શરૂ થયું ત્યારથી ૧૯૦૮ માં શ્રી. અરવીંદ કેદ થયા ત્યાર સુધી પોતેજ એ પત્રના તંત્રી હતા અને તુરતજ તે આખા હીંદમાં ફેલાઇ ગયું હતું. તેની ટુંક પરંતુ ઐતિહાસીક હસ્તિ દરમીયાન તેણે દેશ નું આખું રાજકીય સ્વરૂપ બદલી નાખ્યું અને ગમે તેવા ફેરફારો થવા છતાં તેણે પાડેલી છાપ આખર લગી ટકી રહી.

પરંતુ આ ધોરણે ચલાવાયેલી લડત, જો કે ઘણીજ મજબુત અને બનાવોથી ભરપુર હતી અને ભવિષ્યને માટે અગત્યની હતી છતાં એ વખતે તે લાંબો વખત ચાલી નહિ, કેમ કે, દેશ એવા હીંમતભર્યા કાર્યક્રમને માટે હજુ તૈયાર નહોતો થયો.

રાજદ્રોહનો આરોપ

૧૯૦૭ માં શ્રી. અરવીંદના ઉપર રાજદ્રોહનો આરોપ મુકવામાં આવ્યો પરંતુ છુટી ગયા. એ વખત સુધી તેઓ સંગ્રહનનું અને લખવાનું કાર્ય કરતા હતા પરંતુ આ બનતાં અને બીજા નેતાઓ અદ્રશ્ય થઇ અથવા કેદ થવાથી બંગાળમાં પક્ષનું નેતૃત્વ તેમને લેવું પડયું અને પહેલીજ વાર જાહેર વકતા તરીકે તે બહાર પડયા. ૧૯૦૭ માં સુરતમાં મળેલી રાષ્ટ્રિય પરિષદનું તેમણે પ્રમુખસ્થાન લીધું જ્યાં બે સરખા પક્ષો વચ્ચે ઝપાઝપી થતાં કોંગ્રેસ સદંતર ભાંગી પડી. ૧૯૦૮ ના મે માં અલીપુર કાવત્રાંના કેસમાં તેમની ધરપકડ થઈ. પોતાના ભાઇ બરીન્દ્રના નેતૃત્વ હેઠળના ક્રાંતીકારી પત્રના કામો ને માટે પોતે જવાબદાર હોવાનું જણાવાયું. પરંતુ ગુનો સાબીત નહિ થઇ શકયો અને એ કેસમાં પણ તેમને છોડી મુકવામાં આવ્યા. પરંતુ એક વર્ષ સુધી અલીપુરમાં કાચી જેલમાં પડી રહેવું પડયું હતું. ૧૯૦૯ ના મેમાં છુટી તેમણે જોયું કે તેમનો પક્ષ પડી ભાંગ્યો હતો, તેના નેતાઓ છુટાં છવાયા વીખરાઇ ગયા હતા, કેદ થયા હતા, દેશનિકાલ કરવામાં આવ્યા હતા અથવા તો સ્વેચ્છાએ દેશવટો ભોગવી રહ્યા હતા અને પક્ષ જો કે હજુ હસ્તી ધરાવતો હતો પરંતુ અવાક અને અશકત બની ગયો હતો.

લગભગ એક વર્ષ સુધી શ્રી. અરવીંદ હીંદના રાષ્ટ્રવાદી પક્ષના એકના એક નેતા તરીકે લડત ફરી સજીવન કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો. એ વખતે પોતાની ચળવળને વેગ આપવા તેમણે 'કર્મયોગિન' નામનું એક અંગ્રેજી પત્ર અને 'ધર્મ' નામનું એક બંગાળી પત્ર શરૂ કર્યું હતું. પરંતુ છેવટે તેઓ સમજ્યા કે તેમની નીતી અને કાર્યક્રમને અપનાવવાને પ્રજા હજુ તૈયાર નહોતી થઇ. શરૂઆતમાં તેમને લાગ્યું કે પ્રજાને હોમરૂલની ઓછી ઉગ્ર હીલચાલ અથવા ગાંધીજી એ સાઉથ આફ્રીકામાં કરેલા સત્યાગ્રહ રૂપી તાલીમ આપવાની જરૂર છે, પરંતુ પાછળથી તેમને જણાયું કે તેને માટે પણ હજુ વખત પાકયો નથી અને તેઓ પ્રજાના નેતા થવા સરજાયા નથી. વળી બાર માસના અલીપુર જેલમાં કારાવાસનો આખો સમય પોતે યોગની સિદ્ધિ મેળવવામાંજ ગાળ્યો હતો. તેમનો અંતરઆત્મા તેમને એકાંતમાં સમાધિસ્ત સ્થિતિ ભોગવવાને દબાણ કરી રહ્યો હતો. આથી તેમણે થોડીક મુદતને માટે પણ રાજકારણમાંથી નિવૃત્ત થવાનો નિશ્ચય કર્યો.

પ્રથમ ચંદ્રનગર અને પછી પોન્ડીચરી

૧૯૧૦ ના ફેબ્રુઆરીમાં તેઓ ચંદ્રનગરમાં કોઇક છુપી જગ્યાએ એકાંતવાસ ભોગવવા ચાલ્યા ગયા અને એપ્રીલની શરૂઆતમાં ફ્રેંચના તાબાના પોન્ડીચરીમાં ગયા. આજ વખતે 'કર્મયોગન'માં લખેલા એક લેખને માટે તેમની ધરપકડ ચાલી. તેમની ગેરહાજરીમાં એ પત્રના મુદ્રકપર કામ ચલાવવામાં આવ્યું અને દોષિત ઠરાવવા માં આવ્યા. પરંતુ કલકત્તાની હાઇ કોર્ટમાં અપીલ જતાં તેમને નીર્દોષ ઠરાવી છોડી મુકવામાં આવ્યા. આમ ત્રીજી વખત તેમની સામે કાયદેસર

કામ ચલાવવામાં આવ્યું અને તેમાં સરકારની હાર થઇ.

શ્રી. અરવીંદ વધારે અનુકુળ સંજોગો માં ફરી રાજદ્વારી ક્ષેત્રમાં આવવાના કંઈક ઇરાદાથી બંગાળ છોડયું હતું, પરંતુ તેમની આધ્યાત્મિક પ્રવૃત્તિ એટલી વધી ગઇ હતી કે પોતાની સઘળી શક્તીનો તેમાંજ વ્યય કરવાની તેમને અગત્ય જણાઇ. અંતે તેમણે રાજકારણ સાથેનો સંબંધ સાવ તોડી નાખ્યો અને રાષ્ટ્રિય કોંગ્રેસનું પ્રમુખ પદ લેવાની વખતોવખત થએલી માગણીનો અસ્વિકાર કર્યો અને સંપુર્ણ સમાધીમાં ચાલ્યા ગયા. ૧૯૧૦ આજ પર્યંત પોન્ડીચરીમાં તેમના નિવાસ દરમીયાન તેમણે પોતાનો આખો સમય પોતાના આધ્યાત્મિક કાર્યમાં અને સાધનામાં વ્યતીત કર્યો.

ચાર વર્ષના બીલકુલ એકાન્તવાસમાં યોગ સાધના કર્યા બાદ ૧૯૧૪ માં તેમણે "આર્ય" નામનું તત્વજ્ઞાનનું માસીક શરૂ કર્યું. તેમના વધારે અગત્યના લખાણો, જે પાછળથી પુસ્તકો તરીકે બહાર પડયા છે, જેવાં કે "ઇશોપનિષદ" "ગીતાપર નીબંધો" વિગેરે ટુકડે ટુકડે 'આર્ય' માં પ્રસિદ્ધ થયા હતા. પોતાની યોગ સાધના દરમીયાન પ્રાપ્ત થએલું આધ્યાત્મિક જ્ઞાન આ લખાણોમાં સમાવેલું હતું. બીજાં લખાણો આત્મા વિષે અને હીંદના સુધારા અને સંસ્કૃતિનાં મહત્ત્વ વિષે, વેદોના ખરા અર્થ વિષે, માનવસમાજના વિકાસ વિષે, કાવ્યો અને તેના ઉદય વિષે માનવજાતીનું સંગઠન કરવાની શકયતા વિષે હતા. આજ વખતે તેમણે ઇંગ્લાંડમાં તેમજ વડોદરામાં લખેલી અને ત્યાર બાદ પોતાની રાજકીય પ્રવૃત્તિઓ દરમીયાન અને પોન્ડીચરીમાં શરૂઆતના દિવસોમાં લખેલી કવિતાઓ પ્રસિદ્ધ કરી. સાડા છ વરસ બાદ ૧૯૨૧ માં 'આર્ય'નું પ્રકાશન બંધ થયું.

શ્રી. અરવીંદ પોન્ડીચરીમાં પ્રથમ ચાર કે પાંચ શિષ્યો સાથે રહ્યા હતા. ત્યાર બાદ તેમના આધ્યાત્મિક માર્ગને અનુસરવા તેઓની સંખ્યામાં સતત વધારો થવા લાગ્યો અને તે એટલે સુધી કે વધારે ઉચ્ચ જીવન ગાળવાને ખાતર સઘળા અર્થ લાભો નો ત્યાગ કરી આવેલા સાધકોના સામુદાયિક નિભાવ અને દોરવણી માટે એક સાધકોનો સંઘ થઇ પડયો. આ રીતે શ્રી. અરવીંદ આશ્રમનો પાયો રોપાયો જે ઉત્પન્ન કરવામાં આવ્યા કરતાં આપમેળેજ પોતાની આસપાસ રચાઇ ગયો.

બંગાળના પ્યારા સુપુત્ર સ્વર્ગસ્થ દેશબંધુ ચિત્તરંજન દાસને શ્રી. અરવીંદે લખેલા પત્રમાંથી નીચેનો ઉતારો નોંધવા યોગ્ય છે:

"મારા હાલના વિચારો અને જીવન અને કાર્ય પ્રત્યેની મારી વલણ જેણે મને આ સ્થિતિએ લાવી મુકેલો છે, એથી હું માનુ છું કે તમે વીદિત હશો જ.... જેની હું પ્રથમ ઝાંખી જોઇ રહ્યો હતો તે હવે મને દીવા જેવું સ્પષ્ટ લાગી રહ્યું છે, કે જીવન અને કાર્યનો ખરો પાયો આધ્યાત્મિકજ છે: એટલે કે, યોગ સાધનાથી નવી જાગૃતિ ઉત્પન્ન કરવાની છે. પરંતુ એ જાગૃતિની આકર્ષક શક્તિ અને તેનો સ્વભાવ શું છે? તેના સત્ય સ્વરૂપમાં તે અસરકારક રીતે પ્રકાશમાં શી રીતે આવી શકે, શી રીતે સંગઠીત કરી જીવનમાં તેનો સમાવેશ કરી શકાય? આપણા હાલના સાધનો—બુદ્ધિ, જીવન, મન, શરીર—આ મહાન પરિવર્તનને માટે ખરેખરૂં વાહન શી રીતે બનાવી શકાય? આ પ્રશ્નનો મારા પોતાના અનુભવથી હું ઉકેલ કરવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યો હતો. અને હવે મને ખરો પાયો. બહોળું જ્ઞાન અને ભેદ પ્રાપ્ત થયાં છે....મારે હજુ એકાંતવાસમાં રહેવું પડશે, કારણ પાકા પાયા વિના ચણતર નહિ કરવાની નવી કાર્ય શકિત સિદ્ધ થયાની સંપુર્ણ ખાત્રી સિવાય બાહ્ય કાર્યક્ષેત્રમાં નહિ પડવાનો મેં નિશ્ચય કર્યો છે."

સ્વર્ગસ્થ કવિવર રવીંદ્રનાથ ટાગોરે પોન્ડીચરીમાં શ્રી. અરવીંદની મુલાકાત લઇ આવ્યા બાદ તેમનાપર સુંદર કાવ્ય રચ્યું જે આ શબ્દોથી શરૂ થતું હતું:

"રવીંદ્રના નમન સ્વિકારજો, ઓ અરવીંદ!"

હિંદનો પત્ર

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

વડોદરા, ડીસેમ્બર તા. ૨, ૧૯૫૦.

હીંદ અને પાકીસ્તાન

હિંદ-પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાનો વચ્ચે 'યુદ્ધબંધીની જાહેરાત'ને અંગે થયેલા પત્રવહેવારની નકલ શ્રી. જવાહરલાલ નેહરૂએ સંસદમાં ('સંસદ' એ શબ્દ 'પાર્લામેન્ટ' માટે દેશી ભાષાઓને સારૂ સરકાર તરફથી માન્ય રખાયો છે.) રજુ કરીને જણાવ્યું હતું કે "પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાન જનાબ લીયાકતઅલીખાને મને કરાંચીની એક વધુ મુલાકાત લેવા આમંત્રણ આપ્યું છે, અને સંજોગો અનુકુળ થતાં હું બને તેટલો જલદી કરાંચી જઇશ." વધુમાં તેમણે કહ્યું: મને કહેતાં દીલગીરી થાય છે કે લગભગ એક વરસ સુધી પત્રવહેવાર ચલાવ્યા બાદ અમે કોઇ સંગીન નીર્ણયો પર આવી શકયા નથી." આ ઉપરાંત તેમણે જે મુદ્દાઓનો ઉલ્લેખ કર્યો તે આ પ્રમાણે હતા: (૧) અખબારોનું વલણ—"દીલ્હી કરાર તરફના કેટલાંક વર્તમાનપત્રોના વલણ અંગે અગાઉ મારે ખેદ દર્શાવવો પડયો હતો. પણ એકંદરે આ દેશનાં અખબારોએ આ કરાર અંગે મદદગાર અને જવાબદાર વલણ રાખ્યું છે. જો થોડાઘણાં અખબારો શરૂઆતમાં કરાર ની વીરૂદ્ધનો સુર કાઢતાં હતાં તેમણે પણ થોડા વખત પછી વલણમાં ફેર ફાર કર્યો હતો. કેટલીકવાર પાકીસ્તાન સરકારની ટીકાઓ થતી હશે. પણ તેનાં અનેક કારણો છે. આમાંના મોટા ભાગનાં કારણો દુર કરવાં એ પાકીસ્તાન સરકારના હાથની વાત છે." (૨) જુનાગઢ—"જુનાગઢમાં રાજ્યની જનતાનું ધારેલું થયું છે. ભારતના સરકારી પ્રયાસથી કંઈ જ કરવામાં આવ્યું નથી." (૩) કાશમીર—"કાશમીર રાજ્ય હીંદ સાથે કાયદેસર રીતે જોડાઇ ગયું ત્યાર પછી જ, અને લોકપ્રિય પક્ષના પ્રતિનિધિઓની મંજુરી સાથે, હીંદ સરકારે પોતાની સેના કાશમીર મોકલી છે. પણ પાકીસ્તાને વાજબી કારણ વગર, હીંદનો પ્રદેશ બની ગયેલા વીસ્તારમાં પોતાની ફોજ મોકલી છે. જમ્મુ-કાશમીરને તથા સંયુકત રાષ્ટ્રસંઘને આપેલાં વચનો હીંદ સરકારે માન્યાં છે."

હીંદ અને જપાન

હીંદ જપાન વચ્ચે ગયે અઠવાડીયે થયેલા વેપારી કરારની રૂએ ૧૯૫૧ના જુનની આખરે પુરા થતા વરસ દરમીયાન હીંદ અને જપાન વચ્ચે ૨ કરોડ ૧૦ લાખ પાઉંડની કીંમતના માલની હેરફેર થશે. જપાન અને કેટલાક સ્ટરલીંગ વીસ્તારોવાળા દેશો સાથે હીંદે કરેલા આ કરારમાં એવી જોગવાઇ રાખવામાં આવી છે કે વરસ દરમ્યાન હીંદે આશરે ૧ કરોડ ૨૦ લાખ ૫૦ હજાર પાઉંડની આયાત કરવી, અને ૮૦ લાખ ૫૦ હજાર પાઉંડની નીકાસ કરવી. શીંગદાણા, રૂ, ઉન, ચા, તંબાકુ, પાન, મીઠું, કોલસો, એરંડિયું વગેરેની હીંદ નીકાસ કરશે. જ્યારે હીંદ ખાતે ડીઝલ એંજીન ને એના ભાગો, ઔદ્યોગીક યંત્રો, ભારે વીજળીક સરંજામ, લોખંડ અને પોલાદ, લોખંડ સીવાયની ધાતુઓ, રેયન યાર્ન, કાચું સુતર, ઉનના દોરા વગેરેની આયાત થશે.

ઠક્કરબાપા

શ્રી ઠક્કરબાપાએ ગયે અઠવાડીયે ૮૨ મા વરસમાં પ્રવેશ કર્યો. તે દીવસે સરદાર વલ્લભભાઇએ બહાર પાડેલા સંદેશામાં કહ્યું છે: "ગરીબ, તરછોડાયેલા અને દલિતોના પૂજ્ય ઠક્કરબાપાના આજના જન્મદિવસે આપણું ધ્યાન સ્વાભાવીક રીતે એમના તરફ દોરાય છે. તેઓ એમના વતન (ભાવનગરમાં) ફરજીયાત આરામનો સમય ગાળી રહ્યા છે. છતાં જેમની સેવા કરવાનું એમનું જે જીવન ધ્યેય છે તેમને માટે તેઓ અહર્નિશ ચીંતા ને લાગણી સેવી રહ્યા છે. વૃદ્ધાવસ્થા માણસને પોતાની જીવન સફરના અંત પ્રત્યે વધુ સભાન બનાવે છે, અને ત્યારે તે પોતાના જીવન કાર્યના મુલ્યાંકન તરફ સહેજે વળે છે." આ મુલ્યાંકનને આધારે તેઓ આજે જગતમાં ઉંચું માથું રાખી શકે એમ છે. ઠક્કરબાપા તો કરોડોના આશાદીપ છે. એમણે ઘણા ને સુખદ જીવન તરફ દોર્યા છે. આજે આપણા દેશમાં વીકટ પરિસ્થિતિમાં જીવન વ્યતીત કરી રહેલા દલિતોના ઉદ્ધારના ભગીરથ કાર્ય માટે ઠક્કરબાપા આપણા મીત્ર અને માર્ગદર્શક અને એટલા માટે પ્રભુ એમને દીર્ઘાયુ આપે, અને તેઓ આપણી વચ્ચે રહી એ કાર્ય કરવા શક્તિમાન બને, એવી પ્રાર્થના કરોડો દલિતો ઉપરાંત એમના પ્રશંસકો પણ કરતા હશે. જે મહાન આત્માની વરસગાંઠ આપણે ઉજવીએ છીએ તેમને માર્ગે આગળ ધપવાનો અને પોતાની સેવા અર્પણ કરવાનો આજને પવિત્ર દીવસે નીશ્ચય કરવા હું મારા દેશબંધુઓને વીનંતી કરૂં છું."

નેત્ર અને દંત યજ્ઞ

દેશમાં અનેક ઠેકાણે નાનાં નાનાં ને મુગાં સેવા કાર્યો કેવાં ચાલે છે તેનો એક દાખલો ગયે અઠવાડીયે કરમસદ (ખેડા જીલ્લો)માં બન્યો છે. ત્યાં કેટલાક સેવાભાવી ડાકટરોએ નેત્ર અને દંત યજ્ઞ કશી ફી લીધાં વીના ચલાવ્યો. આ યજ્ઞમાં આંખનાં ૧૧૨૧ દરદીઓએ લાભ લીધો; આંખનાં ઓપરેશનો ૩૩૭ થયાં. દાંત માટે ૩૨૪ દરદીઓએ લાભ લીધો. દરદીઓની સારવાર માટે ૧૫૦ સ્વયંસેવક ભાઇબહેનો આવ્યાં હતાં. આ દરદીઓની ખોરાકી અને બીજી તમામ સગવડો મફત આપવામાં આવી હતી. દરદીઓના મનોરંજન માટે રાતના સંગીત કાર્યક્રમ રાખવામાં આવતો. તેમની સાથેના સારવાર કરનારાઓને પણ રાતે ફીલમો બતાવવામાં આવતી. આ યજ્ઞની પુર્ણાહુતિ પ્રસંગે હાજર રહેલા શ્રી. રવિશંકર મહારાજે ડાકટરોને ધન્યવાદ આપતાં કહ્યું: "આ કાર્યને આપણે યજ્ઞ કહીએ છીએ. ગીતામાં કહ્યું છે કે સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ યજ્ઞથી થઇ છે. મારી ભાષામાં કહું તો, દરેક માણસે સામી વ્યક્તિને માટે ઘસાઇ છુટવું તેનું નામ યજ્ઞ. માતા પોતાનાં બાળકો માટે શરીરનું ધાવણ આપીને ઘસાઇ છુ

છે, તેમ દરેક માણસે સમાજને માટે ઘસાઇ છૂટવું જોઇએ. આવી મનોવૃત્તિ સહુ માણસ કેળવે તો જીવન નંદનવન થઇ જાય.''

''આઝાદ'' કાશમીર

શ્રીનગરનો એક સંદેશો આઝાદ કાશમીરમાં ચાલી રહેલી પરિસ્થિતિને લગતી અગત્યની હકીકતો આપે છે. પાકીસ્તાનના કબજા હેઠળના પુંચ ઇલાકાના ભાગો અબ્બાસના વર્ચસ્વ નીચેની ''આઝાદ'' કાશમીર સરકારથી સ્વતંત્ર છે, અને પાકીસ્તાન સરકાર જ ગીલગીટની પેઠે ત્યાં સીધી રીતે તમામ વ્યવસ્થા સંભાળે છે. પુંચમાંની સુધાન તેમજ અન્ય કોમો ચૌધરી ગુલામ અબ્બાસની કહેવાતી ''આઝાદ'' કાશમીર સરકારની હકુમત સ્વીકારવા જરા પણ તઇયાર નથી. વળી પાકીસ્તાન લશ્કરમાંના સુધાનો સરદાર ઇબ્રાહીમ તરફ સહાનુભુતિ ધરાવતા હોય, તેઓ પુંચના બળવાખોરો સાથે રખેને હાથ મીલાવે એ બીકે તેમને હાલમાં છુટી પણ આપવામાં આવતી નથી. ચતુર નીરીક્ષકો માને છે કે આ બે વીરોધી જુથો વચ્ચે સમાધાન થવાની જરા પણ શકયતા નથી. જનાબ લીયાકત અલી ખાન તથા શ્રીમતી ફાતમા ઝીણાના એ વીષેનાં પ્રયાસો પણ એળે ગયા છે.

પ્રજા અને ગામડા

રેલવે ખાતાના ઉપ-પ્રધાન શ્રી. સંતાનમે સંસદમાં કહ્યું કે હીંદનાં પુરાણાં ગાડાં માલની હેરફેર કરવામાં દેશની રેલવેઓ જેટલાં જ ઉપયોગી છે. ગયા વરસ દરમીયાન દસ કરોડ ટન માલની હેરફેર બળદગાડાં દ્વારા થઇ હતી, અને તેટલોજ માલ રેલવેઓ દ્વારા લઇ જવામાં આવ્યો હતો. આવાં ગાડાંમાં આશરે રૂા ૨ અબજ ૬૬ કરોડની મુડીનું રોકાણ થયું હોવાનો અંદાજ છે. તેમણે એમ પણ કહ્યું કે અત્યારે હીંદની જુદી જુદી રેલવેઓ પર ૧૮ જનતા એકસપ્રેસો દોડી રહી છે. (જે ગાડીમાં ફકત ત્રીજા વર્ગનાજ ડબા જોડેલા હોય છે તેને ''જનતા એકસપ્રેસ'' કહેવામાં આવે છે. આવી એક એક ગાડી, દાખલા તરીકે, રાતને વખતે મુંબઇ અને અમદાવાદ વચ્ચે બંને દીશામાં દોડે છે.) આ ઉપરાંત પુર્વ અને હીંદ અને દક્ષિણ હીંદની રેલવેઓ પર પંચાવન ઉતારૂ ગાડીઓ એવી દોડે છે જે ફકત ત્રીજા વર્ગના ઉતારૂઓની જ જરૂરીયાતો પુરી પાડે છે. પાણી વગરનાં ખેતીનાં વીસ્તારોમાં ટયુબ કુવા ખોદવા માટે રૂા. બે કરોડની લોન મુંબઇ સરકારને આપવાનું હીંદ સરકારે મંજુર કર્યું છે. આ યોજના હેઠળ ગુજરાતના અમદાવાદ, મેસાણા, સાબરકાંઠા અને બનાસકાંઠા એ ચાર જીલ્લાઓમાં પાણી ખોદાવવામાં આવશે. સૌરાષ્ટ્રનાં મુખ્ય શહેરોને એકબીજા જોડે સાંકળતા મુખ્ય રસ્તા બાંધવાની એક પંચવર્ષીય યોજના સૌરાષ્ટ્ર સરકારે તઇયાર કરી છે. આ યોજના અનુસાર શહેરોથી પાંચ માઇલ સુધી અઢાર ફુટ પહોળા રસ્તા બંધાશે, અને પછીનો રસ્તો બાર ફુટ પહોળો રહેશે. ચાલુ વરસે આ યોજના પુરી કરવા માટે સરકારે રૂા. ૩૫ લાખનું ખરચ મંજુર કર્યું છે. તેમાંથી જામનગરથી જુનાગઢ અને ભાવનગરનો રસ્તો બાંધવાનું કામ હાથ ધરવામાં આવનાર છે. ભાલની સુકી ધરતીને હરિયાળી બનાવવાની યોજના મુર્ત રૂપ લઇ રહી છે. આ યોજના અનુસાર ચાલુ વરસમાં ભાલનાં, જુના ભાવનગરનાં,—ગામડાં સુધી મીઠા પાણીની પાઇપ લઇ જવાનો નીર્ણય કરાયો છે. આ પછીનાં વરસોમાં આ યોજના અનુસાર મીઠા પાણીની પાઇપ વલભીપુરના વીભાગમાં લંબાવાશે. ભાલની ધરતીને હરિયાળી બનાવવા અને ખારી ધરતીને મીઠી બનાવવા માટે યોગ્ય તેવી વનસ્પતિઓને વૃક્ષો વવાશે. આ ઉપરાંત હજારો વીઘાં જમીનનું થતું ધોવાણ અટકાવવા માટે પાળાઓ બાંધવાનો પણ ઠરાવ થયો છે. ભાલની અભણ અને પછાત વર્ગની જનતા માટે ચાર શીક્ષણ શાળાઓ અને પ્રાથમિક શાળાઓ ખોલવામાં આવશે.

હીંદનું રક્ષણ

હીંદના સંરક્ષણ પ્રધાન સરદાર બળદેવસીંહે અમૃતસરમાં કહ્યું કે ''હીંદ પાકીસ્તાન સાથે મૈત્રી ભર્યો સંબંધો જાળવવા માગે છે. પરંતુ હીંદની સચ્ચાઇ અને તેના વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરૂના ઉત્તમ પ્રયાસો છતાં સુખદ સંબંધમાં મદદગાર બને નહીં તેમજ જેનાથી કશો ઉપયોગી હેતુ સરે નહીં એવાં ભાષણો પાકીસ્તાનનાં આગેવાનો તથા અખબારો કરી રહ્યાં છે.'' ભારતના ચાર કરોડ મુસ્લીમોની સલામતી માટે પાકીસ્તાન જવાબદાર છે, એવું પશ્ચિમ પંજાબના ગવરનર સરદાર અબદુર રબ નીસ્તારે કહેલું તેનો સરદાર બળદેવસીંહે વીરોધ કરી કહ્યું કે એ જવાબદારી હીંદ સરકારનીજ છે.

મી. ફેનર બ્રોકવેએ પંડીત નેહરૂની કરેલી સુંદર તારીફ

હીંદની પાલીમેન્ટના સ્પીકર શ્રી. માવળંકર અને સ્વામી વિજ્ઞાનંદજીના માનમાં લંડનની ઇન્ડિઅન સોશીયલ કલબ તરફથી થએલા મેળાવડામાં ભાષણ કરતાં મી. ફેનર બ્રોકવેએ કહ્યું કે, દુનીયામાં જો હજુ શાંતી હોય તો તે દુનીયાના બીજા કોઇ પણ રાજદ્વારી પુરૂષ કરતાં વધારે પંડીત જવાહરલાલ નેહરૂનેજ આભારી છે. વધુમાં તેમણે કહ્યું કે, કોરીયાની લડાઇ વીશ્વયુદ્ધ બની જવાનું ઘણું જ જોખમ રહ્યું હતું પરંતુ બ્રીટીશ વડા પ્રધાન મી. કલેમેન્ટ એટલીએ યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાં કેટલાક વીખવાદી તત્વોપર અંકુશ મુકયો અને પંડીત નેહરૂએ ચીન પર વગ ચલાવી એથી વીશ્વ વીગ્રહ થતું અટક્યું છે.

પરચુરણ

—સરદાર પટેલના આમંત્રણને માન આપીને કારોબારીએ મહાસમિતિની આગામી ખાસ બેઠક માટે અમદાવાદને પસંદ કર્યું હતું. જાન્યુઆરીની ૩૦ મીએ રાષ્ટ્ર પૂ. ગાંધીજીની સ્મૃતિ સંવત્સરી ઉજવવાનું હોઇ, એ હકીકત ધ્યાનમાં રાખી મહાસમિતિની આવતી બેઠક માટે ૧૯૫૧ ના જાન્યુઆરીની ૨૯, ૩૦ અને ૩૧ મી તારીખ નક્કી કરવામાં આવી છે. વળી, મહાસમિતિ તેમજ કારોબારીના તમામ સભ્યો એ ''સ્મૃતિ દિને'' પૂ. ગાંધીજીના સાબરમતી આશ્રમમાં જઇને ત્યાં પૂ. ગાંધીજીને અંજલી આપશે.

—મુંબઇમાં તા. ૧૪ થી તા. ૨૨ ડીસેંબર સુધી આંતર રાષ્ટ્રીય વીજ્ઞાનીકોની પરીષદ ભરાનાર છે. એ પરીષદમાં ૨૦ જેટલા વીશ્વના અણુ વીજ્ઞાનીકો હાજરી આપશે. અણુસંશોધન અંગે માહીતીઓ મેળવવાનો આ પરીષદનો હેતુ છે.

NEW BOOKS

Just Arrived From India

Non-Violence In Peace And War (Part II) —by M. K. Gandhi 12/6

Pilgrimage To Peace —by Pyarelal 12/6

Stray Glimpses Of Bapu —by Kaka Kalelkar 5/-

To be had from:—

INDIAN OPINION, Phoenix, Natal.

"INDIAN AFFAIRS"

(Monthly Journal of the Indian National Congress)

News about our countrymen from all parts of the world.

Write for advertisement rates to:

The Manager "INDIAN AFFAIRS," 7 Jantar Mantar Road, NEW DELHI.

''ગોલ્ડ મેડલ'' ક્વોલીટી

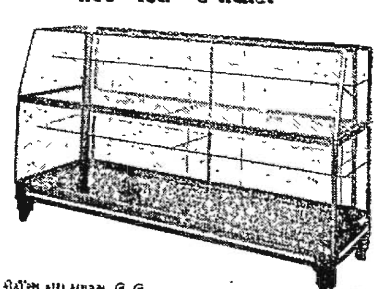

હાઇ-કલાસ ડીસ્પ્લે કાઉન્ટરો અને શો કેસીસ રેફ્રીજરેટર કાઉન્ટરો વોલ યુનીટસ, ડીસ્પ્લે ફીટીંગ્સ ફ્લોર કવરસ, વિ. વિ. નવાં સાધન કેટેલોગ મંગાવો.

એસોસીએટેડ શોપફીટર્સ લીમીટેડ

જેની સાથે એકસેલસીયર શોપફીટરસ, લિમિટેડ, સા. આ. શોપફિટરસ, લિમિટેડ. જેઓ હાઇ કલાસ ડિસપ્લે કેસિસ બનાવનારાઓ છે અને રેન્ડ ઇસ્ટરશોમાં સુવરણ ચાંદ મેળવ્યા છે, તેઓ જોડાએલા છે.

104 Marshal Street, (Facing Escom House) Johannesburg

Phone 33 4211/2 P. O Box 6501.

કન્ટ્રીના ગ્રાહકો:—

ગુજરાતી પ્રેસના પંચાગ શી. ૫–૦

તુવેર...શી. ૧–૩ રતલ	તુવેરની દાળ નં ૨...૧/૬ રતલ	મગ દાળ નં ૧....શી. ૨–૦ રતલ	જુવાર............... ૪ પેની રતલ
લાલી અળદ ૧/૬ રતલ	ચણાની દાળ નં ૨ શી. ૨–૩ ”	મગ દાળ નં ૨....શી. ૧–૬ રતલ	વરીયાળી.........શી. ૨–૬ રતલ
મગ......શી. ૧–૦ રતલ	વાલની દાળ....શી. ૨–૬ રતલ	ચણાનો લોટ (કાંકરી વગરનો) ૨/૧	હીંગ..................શી. ૧–૬ રતલ
તુવેરની દાળ નં ૧ ૨/૩ ”	અળદની દાળ...શી. ૨–૩ રતલ	બાજરો..............૪ પેની રતલ	રાઇ..................શી. ૨–૬ રતલ
			જીરૂ..................શી. ૨–૯ રતલ

એડ્રેસ: ૧૧૦ વિકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન ફોન: ૨૪૯૭૫

પરભુ નરસીંહ એન્ડ કુ. (પી) લીમીટેડ.

ડરબનની ૩૦ વરસની પુરાણી અને સુંપ્રસિદ્ધ દુકાન.

નવાં વેચવાના પુસ્તકો

	શી.	પે.
સમરાંગણ	૧	૩
ઋણાનું બંધ	૧	૦
મધુપ	૭	
વિજ્ઞાનીક જગત	૫	૩
ગુપ્તધન (ટાગોર કૃત નોવેલ)	૧	૦
ચિત્રલેખા	૮	૦
ચાંદ મુખી	૭	૦
જગતનો તાલ (અરધે ભાવે)	૨	૬
ઉષાઅરમા	૧	૬
પંડીતજીની હાસ્ય પ્રભા	૭	૬
ધરતીને માથાળે	૬	૦
વિરાટનો ઝભ્ભો	૩	૦
ગાંધીજીની સંક્ષિપ્ત આત્મ કથા	૨	૬
પાયાની કેળવણી (ગાંધીજી)	૩	૦
જીવતા તહેવારો કાકાસાહેબ	૪	૬
મોટા જોડણી કોષ	૧ ૨	૦

ગુજરાતી પ્રેસના નવા વરસનાં પંચાંગ ભાવ પોસ્ટેજ સાથે શી. ૫. ઈન્ડિઅન ઓપીનીઅન ની ઓફીસેથી તુરંત મંગાવો.

ચાલુ મેલમાં આવેલાં નવાં પુસ્તકો

મારી જીવન કથા રાજેન્દ્ર પ્રસાદ ૧ ૦ ૦

દક્ષિણ આફ્રીકાના સત્યાગ્રહનો ઈતીહાસ ૭ ૬

મારી જીવન કથા જવાહરલાલજી ૧૫ ૦

મહાદેવ દેસાઈની ડાયરી

ભાગ પહેલો ૧૦ ૦

„ બીજો ૧૨ ૦

„ ત્રીજો ૧૧ ૬

„ ચોથો ૮ ૯

મહાદેવ દેસાઈનું પુર્વચરીત્ર ૨ ૩

સરદારના ભાષણોનો સંગ્રહ ૧૨ ૦

કેળવણીનો વીકાસ કી. ધ. મ. ૩ ૦

જોડણી કોશ

ગુજરાતી અઘરા શબ્દોનો સહેલા શબ્દોમાં સમજુતી આપતો-આ જોડણી કોશ ગુજરાત વીદ્યાપીઠ તરફથી બહાર પડયો છે. ૧૨૨૧ પાનામાં અનેક શબ્દો અને તેના અર્થ વીગેરે આપ્યા છે. આ ઘરમાં વસાવવાથી તમારી ગુજરાતી ભાષા સુધરશે.

કીમત ૧ ૨ ૦

આ ઓફીસેથી મળશે.

હમેશાં

એકસેલસીયર સબ્સકીપશન સર્વીસ કેન્ટોનમેન્ટ, અમદાવાદ, હીંદથી હીંદના પત્રો લેતા જાઓ

છુટક નકલના ઓર્ડરોને ધ્યાન આપીશું

કેટલાંક જાણીતાંજ ગુજરાતી પત્રોના દર.

	દૈનિક માસિક સપ્તાહિક	છુટક શી.	પે.	વાર્ષીક શી.		દૈનિક માસિક સપ્તાહિક	છુટક શી.	પે.	વાર્ષીક શી.
અખંડ આનંદ	મા.	૨	૦	૧૫	ફુલછાબ	સ.		૬	૨૦
આનંદ	સ.		૮	૧૫	ઉર્મીમા	મા.	૧	૦	૧૧
બાલજીવન	મા		૬	૮	પુષ્પા	મા.		૮	૭
બહુરૂપી	સ.		૮	૨૫	પ્રજાબંધુ	સ.		૬	૨૭
બાલક	મા.		૮	૮	પ્રવાસી	સ.		૮	૩૬
બ્રહ્મ	સ.		૭	૨૫	રેખા	મા.	૧	૬	૧૨
ભવિષ્યવાણી	મા.	૧	૬	૧૫	રૂપલેખા	સ.		૮	૩૬
ચેતન	મા.	૧	૬	૧૭	રમાકુંજ	મા.	૧	૦	૧૨
ચિત્રપટ	સ.		૮	૩૬	રવીવાર	સ.		૮	૨૨
છાયા	સ.		૮	૩૬	સાંજવર્તમાન	મા.	૧	૦	૧૨
ચિત્રલેખા	સ.		૮	૩૬	સંજીવન	મા.	૧	૩	૧૪
ચિત્રભારતી	સ.		૮	૩૬	સવીતા	મા.		૮	૮
હીંદુસ્તાન	દૈ.		૩	૬૫	શ્રી જીવન	મા.	૧	૩	૧૩
જય ભારત	દૈ.		૩	૬૫	શારદા	મા.	૨	૦	૧૫
કુમાર	મા.	૧	૬	૧૫	સુદર્શન	મા.	૧	૬	૧૮
મજલીસ	મા.	૧	૦	૧૨	તસવીર	મા.		૬	૮
મંગલમ	મા.	૨	૦	૨૦	ઉર્મી-નવરચના	મા.	૨	૦	૧૫
મહિલા જગત	સ.		૬	૧૨	ઉમ્મીદ		૩	૦	૧૨
મનોરંજન	મા.	૧	૩	૧૫	વીસમીસદી	સ		૪	૧૫
મોજમજા	સ.		૬	૩૦	વંદેમાતરમ	દૈ.		૩	૮૫
નવચેતન	મા.	૧	૬	૧૫	વેણી	સ.		૮	૩૬
પ્રજાસત્તાક	સ.		૪	૧૫	યુગછાયા	સ.		૬	૨૦

આ દરો ગ્રાહકના છે અને તેમાં ગમે તે વખતે ફેરફારો થાય

બેંક ડરાફટ અથવા બ્રીટીશ પોસ્ટલ ઓર્ડરથી બરોબર રકમ સાથે તમારો ઓર્ડર મોકલો.

EXCELSIOR SUBSCRIPTION SERVICE

9 Contonment AHMEDABAD-3 INDIA.

ઉપરાંત અગર બીજા કોઈ પણ પત્રો માટેના ઓર્ડરોને તુરતજ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

હીંદના સધળા પત્રો માટેના લવાજમોના સત્તાવાર એજન્ટો

ધાર્મિક પુસ્તકો

પરમાત્મા	૫	૩
આર્ય ધર્મ નીતિસાર	૨	૦
મંગળ પ્રભાત (ગાંધીજી)	૧	૦
જીવણ નિરિક્ષણ	૫	૬
હજરત મહંમદ		
ઇસ્લામ ધર્મ ઉપર અજવાળુ પાડતું નહાનુ પુસ્તક	૧	૦
યોગ વાસિષ્ટ	૧૦	૦
રામનામ ગાંધીજી	૨	૦
બુદ્ધ લીલા	૧	૬
સુદામા ચરીત્ર	૨	૦
ધર્મક્ષેત્રે કુરૂક્ષેત્રે ભાગ ૧-૨-૩-૪. આમા મહાભારત નવી રીતે આ લેખ્યું છે.	૧ ૫	૦

મળવાનું ઠેકાણું:

Indian Opinion
P. Bag,
Phoenix.

"મિલાપ"

તંત્રી: મહેન્દ્ર મેઘાણી

આ માસીકમાં દેશ પરદેશના અનેક છાપાંઓમાંથી તારવીને સામગ્રી આપવામાં આવે છે. હાલના ધમાલીયા જીવનમાં નીરાંતે વાંચવું મુશ્કેલ બને છે તેવાઓ માટે આ માસીક રસભરી સામગ્રી પુરી પાડે છે.

- અંક સાતમો પણ છેલ્લી બોટમાં આવી ગયો છે!

૨/૩ માં પોસ્ટેજ સાથે અમારી ઓફીસેથી મળશે.

INDIAN OPINION,
P. BAG,
PHOENIX.

કેટલાક બીજાં પુસ્તકો

ઘરની રાણી	૧૫	૦
રાહ રશ	૬	૦
એને ચરણે	૨	૩
ચોખેરવાલી (ટાગોરની નોવેલ)	૮	૦
ગૃહીણી મીત્ર (સ્ત્રી ઉપયોગી)	૧૦	૦
રવીવંદના	૫	૬
વારસદાર	૭	૬
મીરા પ્રેમદીવાની	૧૩	૬
આગે કદમ	૭	૬

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રાસ્તી ૧૯૫૦ ડીસેમ્બર	હીંદુ ૨૦૦૭ કાર્તીક	મુસલમાન ૧૩૭૦	પારસી ૧૩૨૦ શેહે. કદમી	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૧૫	સુદ ૭	૫	૧૪	૪-૪૬	૬-૫૦
શની	૧૬	„ ૮	૬	૧૫	૪-૪૫	૬-૫૧
રવી	૧૭	„ ૯	૭	૧૬	૪-૪૪	૬-૫૨
સોમ	૧૮	„ ૧૦	૮	૧૭	૪-૪૩	૬-૫૩
મંગળ	૧૯	„ ૧૧	૯	૧૮	૪-૪૨	૬-૫૪
બુધ	૨૦	„ ૧૧	૧૦	૧૯	૪-૪૧	૬-૫૫
ગુરૂ	૨૧	„ ૧૨	૧૧	૨૦	૪-૪૦	૬-૫૬

અમારાં નવાં પુસ્તકો

સેતુબંધ	૫	૦
વિશાલખા	૫	૦
કમંડલુ	૪	૩
ચતુર સુજાણ	૩	૩
નીરૂપમા	૭	૦
રૂપ કોથા (બે ભાગ સાથે)	૧૩	૦
દડે પહોરે	૭	૦
પ્રાચિના	૫	૦
સુવર્ણ યુગ	૨	૦
જી જી જી	૩	૩
બારી બહાર	૩	૦
દવાનો છેલ્લો ઘુંટડો	૫	૦
બળવાન બનો	૨	૦
ગીત હોરી અને બીજા નાટકો	૨	૩
આપણી કોંગ્રેસ	૫	૦
ઉત્તરા	૭	૦
લખ્યા લેખ	૫	૦
અમોનું આરોગ્ય	૩	૦
મહાસભાના પ્રમુખો	૩	૩
મ મ વિચારણા	૨	૦
પુષ્પવાટિકા	૨	૦
પતીમંદીર	૩	૦
રંગ લીલા	૨	૩
રૂપાની ગાય		૯
ધરતી	૫	૦
રસ મુર્તીઓ	૩	૦
ગાંધીજીની સાધના	૫	૩

મુગો સેવક	૩	૦
ગીતાંજલી	૫	૦
સાધના	૫	૦
નવી દુનીયા	૫	૩
દ્રષ્ટાંતકથાઓ નાનાભાઇ ભટ	૨	૬
મહાન મુસાફરો	૫	૦
પુર્વ અને પશ્ચિમ	૫	૦
શરતના ઘોડાં	૩	૦
દેશ દેશની લોક કથાઓ	૮	૬
રાષ્ટ્રની પ્રેમ કથા (નોવેલ)	૮	૬
સોહાગણ ભા. ૧-૨ સેટની	૧૦	૦
હમણી અફસર ઘે	૫	૬
સોહાગ	૬	૦
છેલ્લો પ્રયોગ (વાર્તા સંગ્રહ)	૬	૬
સુંદરીનો શણગાર	૧૪	૦
શહીદોનો સંદેશ	૪	૦
મુઝવતા પ્રશ્નો	૭	૬
દુહાની રમઝટ	૬	૦
દાલ ચીવડાનો દાયરો	૪	૬
દીન ચર્યા	૭	૬
લામિઝરેબલ ભાગ ૧-૨ સેટની	૧૮	૦
રસમસ્તી	૬	૦
સાગર કથાઓ	૮	૬

ટોલ્સટોયના પુસ્તકો

ચુપ નહીં રહેવાય (સમાજની બદીઓ સામે પોકાર) નવલકથા	૭	૦
દ્રષ્ટિ પરીવર્તન	૫	૩
બે નવલકથાઓ	૫	૦
ટોલ્સટોય અને શીક્ષણ	૨	૦
દોની બ્હેન (વાર્તા)	૫	૭

જીવન ચિરીત્રો

રવીંદ્રનાથ ટાગોર	૫	૦

હાસ્ય રમુજી પુસ્તકો

હાસ્ય કૌતુક	૭	૬
મસ્ત ફકીરના હાસ્ય પ્રસંગો	૬	૦
હાસ્ય વીલાસ	૧૦	૦

બંકીમ ચટોપાધ્યાય કૃત

કપાલ કુંડલા	૭	૬
મનોરમા	૭	૦

સુપ્રસિદ્ધ લેખક મેઘાણીની નાવેલો

અપરાધી	૧૧	૦
પ્રત્યેકની	૭	૦
તુલસી ક્યારો સામાજીક નવલકથા	૭	૩
આભા હઠીલા	૫	૦
નવલીકાઓ ભાગ. ૧	૬	૦
પુરાતન જ્યોત	૫	૦
બીડેલા દ્વાર	૮	૬
વેવીશાળ	૮	૦
સોરઠ તારા વ્હેતા પાણી	૧૦	૦
શાહજરાણી	૬	૦

નવલ કથાઓ

રૂપનાથ : બંગાલની ક્રાંતીકારી નવલકથા. કીમત	૮/-
ભાઇબીજ સુંદર ભાવપુર્ણ નોવેલ.	૧૦/-
રાધારાણી સામાજીક ક્રાંતી દર્શાવતી નવલકથા	૧૦/-
લુઈ પાશ્ચર :- જાણીતા ફ્રાંસ વીજ્ઞાનીકનું જીવન ચરીત્ર.	૫/-
મેડમ ક્યુરી :- શ્રી વીજ્ઞાનીકનું જીવન ચરીત્ર	૬/-
સમુળી ક્રાંતી. કીશોરલાલ. ઘ. મશરૂવાલા	કી. ૫ ૦
બાપુની ઝાંખી	૩-૦

ઓફીસેથી મળશે.
'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Nata

ધર્માત્મા ગોખલે લખનાર ગાંધીજી	૧	૯
બાપુના પત્રો : (આશ્રમની બેનો ઉપર) સંપાદક કાકા કાલેલકર	૨	૬

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

નવલ કથાઓ

શ્રી હર્ષ	૬	૩
સાહસીકોની સૃષ્ટી	૮	૬
સ્વર્ગ અને પૃથ્વી	૬	૦
વિરાંગનાની વાતો (૨)	૧૪	૬
વનછાયા	૭	૦
વર કે પુર (રમુજી નોવેલ)	૧૦	૦
સોમનાથ	૧૨	૬
સેનાપતી	૬	૦
સુના મંદીર	૯	૬
રખારણ	૧૦	૦
રૂપમતી	૯	૦
મૃત્યુનુ રહસ્ય	૧૦	૦
માનવીની ભવાઇ	૧૨	૦
માયાવી સંસાર	૭	૬
આશાવરી	૭	૦
ઝંઝાવાત ભાગ ૧	૧૦	૦
ચિત્રોદવી	૭	૬
દીનાનાથ	૧૦	૬
દરીયા પારના		
ઠેમાઇનો ભોગ	૮	૦
જીવન સ્વપ્ન	૯	૦
જામ તમાચી	૯	૦
જીવતર	૭	૦
જુનુ અને નવુ	૬	૦
બે દેશ દીપક	૫	૦
પુત્ર જન્મ	૧૩	૦
પરીષેદ	૭	૦
પીતાજીનો વન પ્રવેશ	૭	૦
પહેલી પ્રીત	૭	૬
પૃથ્વીશ	૭	૯
ત્રીવીધ તાપ	૫	૦
માડી જાયો	૫	૬
માણસાઇના દિવા (ઝવેરચંદ)	૭	૦
માલધારી	૬	૬
ઘરને મારગે	૯	૦
આશ્રમની બેનોને બાપુના પત્રો ભાગ ૧.	૨	૬
માનવતાના મુલ	૯	૦
ધરતીને માથાળે	૭	૦
ચિરકુમાર સભા (ટાગોરકૃત)	૧૨	૦
પ્રસરદાન	૭	૦
દિદલ	૫	૬
કાંટાનંબાડ	૫	૦
શુભદા	૪	૬
ઘુઘવતાં પુર	૧૧	૦
દેવ અને દાનવ	૩	૦

મળવાનું ઠેકાણું :

INDIAN OPINION,
P. Bag, Phoenix,
NATAL.

નીશાળ ઉપયોગી પુસ્તકો

સુલેખન માળા આ માળા માં નીચલા પાંચ પુસ્તકો આવે છે. એ પુસ્તકો દ્વારા બાળકો જ્ઞાન મેળવે છે.

સુલેખન તાલીમ વર્ગ		
,, ,, ધોરણ ૧-૨-૩-૪		
પ્રત્યેકની કીંમત	૧	૦

નવયુગ વાચન માળા

પુસ્તક પહેલું	૧	૩
પુસ્તક બીજું	૨	૦
પુસ્તક ત્રીજું	૨	૩

સાહીત્ય કલ્લોલ

સાહિત્ય માટે વાચન વધારવા વદ્યાર્થીઓને ઉપયોગી પુસ્તકો

પુસ્તક બીજુ	૨	૩
,, ત્રીજુ	૨	૩
બાળપોથી	૧	૬
આર્થીક ભુગોળ	૫	૦
ઘેર બેઠા ઈગ્લીશ શીખવા માટે પાઠાવલી ભા. ૧-૨ પ્રત્યેકની	૨	૦
અંકગણીતના મુળ તત્વો	૨	૦

વિદ્યાપીઠ વાચન માળા

બીજી ચોપડી	૧	૦
ત્રીજી ,,	૨	૩
ચોથી ,,	૨	૬
પાંચમી ,,	૩	૦
પુસ્તક	૨	૦

ચાલો લખીએ

શ્રેણી ૧	૧	૬
,, ૨	૧	૬
,, ૩	૧	૯
,, ૪	૧	૯
,, ૫	૨	૦
,, ૬	૨	૦
,, ૭	૨	૦

સાહિત્ય પાઠાવલી

પુસ્તક પાંચમુ	૨	૬
,, સાતમુ	૨	૩
દેશ દેશાવરમાં—ભુગોળ	૩	૦
આપણા દેશનો ઇતીહાસ	૧	૬

Obtainable From :

'INDIAN OPINION'
P. Bag, PHOENIX, NATAL.

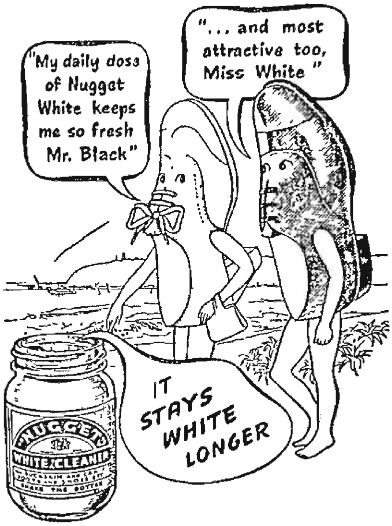

NUGGET

THE WHITEST WHITE

AA 242

"Tell me Doctor .. *What do you mean by a safe antiseptic?*"

To be called safe an antiseptic must be safe in several ways. It must be reliable, it must be gentle, it must be non-poisonous. It must help, not hinder, the natural processes of healing and repair. 'Dettol' the modern antiseptic, is a highly efficient destroyer of germs, but it works on the germs, not you. It is non-poisonous, pleasant, safe to have around.

DETTOL

THE MODERN ANTISEPTIC

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LIMITED, P.O. BOX 1097 CAPE TOWN

24 231-5b

Sunbeam works for you in three ways...

1. It gives a brighter, more pleasing shine.
2. The shine lasts longer on the floors.
3. It makes your home clean, inviting-looking.

Always ask for

SUNBEAM POLISH

FOR FLOORS AND FURNITURE

Shines... and shines... and shines

714-1

Durban - Bombay in 96 hours

EAST AFRICAN AIRWAYS "SKYLIONS" fly a direct north to Nairobi to connect with Air India International's "Constellations."
Enquire for fares and time-tables from our General Sales Agents, South African Airways, or any I.A.T.A. Agent.

Fly the smooth coastal route north

EAST AFRICAN AIRWAYS

Greenwood (1306-4)

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

**47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.**

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760,
JOHANNESBURG.

Phones:— Business 33-0711
Residence 33-5961

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ બાલુભાઈ કાનીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ મોંઘા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારૂં વખણાએલું/સુરતી ભુસું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે દરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President Street Corner Diagonal St., Johannesburg

SPRINGBOK COLLEGE

*P.O. BOX 8243,
JOHANNESBURG.*

New and up-to-date courses for Standards VI, VII, J.C., Senior Certificate and Matriculation. Languages, Maths, Science, Physiology, Commerce, History, Geography, Etc, Etc.

ALL LECTURES DRAWN UP BY EXPERTS,

Write To-day For Full Particulars.

LOOK BEFORE YOU LEAP, BUT LEAP AHEAD WITH THE SPRINGBOK.

PHONE 33-7944. P.O. BOX 4889.
TEL ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:
409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT.
PHONE 64. PO BOX 106.
TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: "SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street, JOHANNESBURG.

ફોન ૩૩-૭૯૪૪. બોક્સ ૪૮૮૯.
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ: "અરવીન."

હેડ ઓફીસ:
૪૦૯, ક્રુગર સ્ટ્રીટ, લુઇસટ્રીચાર્ટ.
ફોન: ૬૪. પી. ઓ. બોક્સ ૧૦૬
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ: "કાનજી"

એચ. કે. ગોકળ,

—:: હોલસેલ વેપારી ::—

—જનરલ મરચન્ટ અને આયાત કરનાર—

૪૩ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

BOOKS FOR SALE

INDIAN STATESMEN (Dewans and Prime Ministers With Portraits)	7	6
INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6
EMMIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	11	0
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song—(An English Translation)—Annie Besant	1	0
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE?—Dr. V. K. R. V. Rao	3	0
THE U.K.C.C. AND INDIA—A. N. Agarwala	5	6
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated)—Minoo Masani	2	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
SHAW—WELLS—KEYNES ON STALIN—WELLS TALK (Verbatim Record)	3	6
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	8	0
SEVEN MONTHS WITH MAHATMA GANDHI Being an inside view of the Non-co-operation Movement (1921-22)—Krisnadas	8	0
ROLLAND AND TAGORE, Letters of two eminent writers	8	6
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	8	0
PUBLIC FINANCE AND OUR POVERTY—J. C. Kumarappa	3	6
HISTORY OF THE REIGN OF SHAH ALUM—W. Franklin	7	6
THE LIFE OF RAMAKRISHNA—An exhaustive account of the Master's wonderful life—Romain Rolland	7	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
BAPU—MY MOTHER—Manubehn Gandhi	2	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
MAHATMA GANDHI (The Man and his Mission, an enlarged and up to date edition of Gandhiji's life,)—By various writers	5	0
SHAKESPEARE'S TRAGEDIES (King Lear, Macbeth, Hamlet and Othello—William Miller	3	6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	7	6
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	1 5	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT—An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	18	0
GUIDE TO THE PROBLEM OF INDIA—R. Palme Dutt	6	6
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
INDIAN SCIENTISTS (Biographical Sketches. An account of their researches, discoveries and inventions	7	6
PRACTICE AND PRECEPTS OF JESUS—J. C. Kumarappa	3	6
LIFE AND GOSPEL OF VIVEKANANDA—Romain Rolland	13	6
WOMEN AND SOCIAL INJUSTICE—M. K. Gandhi	10	0
GANDHIJI'S CORRESPONDENCE WITH THE GOVERNMENT (1942-44)—M. K. Gandhi	5	9
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH—M. K. Gandhi	15	0
CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	5	0
STORY OF SATARA—Major B. D. Basu, (I.M.S.)	15	0
INDIAN CHRISTIANS (Biographical and critical sketches of poets, publicists of the Church)	7	6
THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai	6	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR—M. K. Gandhi	17	6
TALES FROM SANSKRIT DRAMATISTS (The famous plays of Bhasa, Sudraka, Kalidasa, Sri Harsha, Bhavabhuti and Visakhadatta)	5	0
FAMOUS PARSIS	7	6
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
STRAY GLIMPSES OF BAPU—Kaka Kalelkar	5	0
RAMANAMA—M. K. Gandhi	2	0
SELECTED LETTERS—M. K. Gandhi (1st Series)	1	6
FROM YERVADA MANDIR—M. K. Gandhi	1	6
SELECTIONS FROM GANDHI—Nirmal Kumar Bose	10	0
FOR PACIFISTS—M. K. Gandhi	3	0
DIET AND DIET REFORM—M. K. Gandhi	5	0
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
GLEANINGS—Mira	1	6
HINDU DHARMA—M. K. Gandhi	10	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION"

P/Bag, Phoenix, Natal

Printed and published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.)